

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

2017 LUTHER
REFORMÁCIÓ 500

Orosházi HARANGSZÓ

XXIV. évfolyam 2. szám · 2017. pünkösd

„...sok népet egy hitre vive.”

Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szívünket bőven! Az elmúlt hetekben többször elhangzott ez a különleges ének. Különleges, mert ősi, evangéliumi igazságot hordozó versszakait, a *Veni, Sancte Spiritus* kezdetű antifónát magyarságunk kereszténnyé válása idején írták le először. Különleges, mert a jubileumát ünneplő reformáció megindítója, Luther nemzeti nyelven, a gregorián dallamra írt szöveget versbe szedve, korárszövegként adta a középkori himnuszta a megújuló hitű gyülekezeteknek. Különleges, mert dallama abban az évben keletkezett Kolozsvárott, amikor városalapító őseink megérkeztek az orosházi puszta. Különleges, mert mindig olyankor hangzik fel, amikor a növekedés reménye, az új kezdet lendülete, az első pünkösd lélekáradásának sodrása vesz erőt rajtunk: konfirmáció, lelkészavatás vagy iktatás, szentelések alkalmán. Idén gyermekek, fiatalok, felnőttek elköteleződésének bizonygátételei, az ígélet, a fogadalom kimondásának egymás után következő alkalmi vezettek pünkösd ünnepe felé.

A sokszor énekelt ének egyetlen verssora egyre erősebben lüktet bennem. Ahogy közeledik pünkösd ünnepe, úgy kijelentésként és imádságként egyre hangosabb ez a sor: „...sok népet egy hitre vive.”

Kijelentés ez a sor. Megjelenik szemem előtt a reformátor, akinek meg kellett szólalnia, mert a Lélek tüze nem hagyta. A reformátor, akinek szolgálata nyomán egy szívvel, egy szájjal milliók vallják, éneklük, hirdetik Krisztus diadalát bűn és halál felett. Megjelenik szemem előtt az a maroknyi csapat, amelynek fontosabb volt a tiszta hit, a lelkiismeret békessége, Krisztus követésének örök célja az ideig tartó, mulandó

értékeknek. A csapat, amelynek múltból hozott, kézzelfogható testamentuma csupán egy kis harang volt, de akiből a hit erejével, az imádság és a munka áldásával város nőtt a terméketlen pusztában. Megjelennek szemem előtt szülők és nagyszülők, akik Isten tudja, honnan nyert bátorsággal, az istentelenség közepette is Jézus lábnyomára terelték utódaikat. Szülők, nagyszülők, akiknek gyermekei, unokái szívükben, életükben átmentették a túlsó partra az igazi hitet, a valódi kereszténységet. A jövő reményességéért könyörögve, énekelve e sort, pünkösd, a Szentlélek áldottjainak megszámlálhatatlan serege bontakozik ki a szavakból, s alkotják a bizonygáttevők felleget. Lesz jövő, mert sem a múlt, sem a jelen nem a mi érdemünkön, erőnkön múlik, hanem pünkösd Lelkének erején.

De éppen ezért imádság is ez a sor. Évezredes múltat, 500 éves reformációt, saját gyülekezetünk történetét, elmúlt, évtizedes üldöztetések túlélését már könnyű átlátni, mert mind megtörtént. Mert tanultuk, mert átéljük, mert talán mi magunk is részesei vagyunk a történelem bizonygátételeinek. De mi van a holnappal? Mire virradunk a következő reggelen? Riasztó hírek, vagy a rutinná tett közéleti, társadalmi feszültségeket fenntartó médiamantra agy mosó kliséi árasztanak el bennünket? Gyűlöletről, ellentétekről, székértáborokról, rólunk és rólatok, ezekről és azokról, velünk tartókról és ellenségekről hallunk minduntalan. Belebotlunk, a fülünkbe kiáltják. Ha akarjuk, ha nem, az arcunkba tolják. Mennyire nagy szükség lenne az egy népre, egy hitre! Mert amíg ez nincs meg, addig kételyeink, előítéleteink, értéktagadásunk szertefutó hajszálrepedései egyre

jobban behálózhatnak mindent, és egyre mélyebb barázdává, majd szakadékká válnak.

Jövel, Szentlélek Úristen, vigyél bennünket, sokunkat egy hitre! Kösd össze a családokat, hogy a békesség forrásai legyenek! Otthonok, ahová jó megérkezni, és ahonnan feltölthetve lehet kilépni a mindennapok küzdelmeibe. Kösd össze a gyülekezetek tagjait és közösségeit, hogy egymás iránti szeretetük felhívja a világ figyelmét arra, hogy egészen másutt van a megoldás az élet nagy kérdéseire, mint amit a globális világ próbál megoldásként elhítenni! Kösd össze az így építkező társadalmak kisebb-nagyobb egységeit: városokat, régiókat, nemzeteket, hogy együtt a legnagyobb kihívásokra is tőled való, neked tetsző válaszokat tudjanak adni!

A világ gyógyulásának munkálásában nem tudjuk megkerülni ezt a csodálatos, Szentlélek által teremtett hitbeli egységet. S ehhez nem mindig van szükség világméretű, tömegeket magával ragadó mozgalmakra, ébredésekre. A lutheri reformáció földcsuszamlásszerű megindulása már 500 éves, de a hazai protestáns felekezetek II. világháború utáni ébredése sem mindennapos jelenség. Gyermekeink, fiataljaink, felnőtteink elköteleződése, vallástétele, indulása azonban igenis az. Átéltük most is hétről hétre, könyöröghettünk a növekedésért újból és újból. Istent dicsőíti ez a nekünk adott csodálatos ajándék. Nem tömegmozgalom, de ahol valami elindult, az már arrafelé halad, ahol élet, békesség, örök élet van. És ez meg fog látszani a következő generációk életén, Isten népének öröme, vonzásán. Pünkösd kell minden nap, hogy az egy hit egy néppé tegyen. Isten népévé, mely minden jelenben az örök jövőnek képes élni, és ezt tudja felmutatni a kiutat kereső világnak. Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szívünket bőven!

ÖRDÖG ENDRE

1917 – Száz évvel ezelőtti emlékezés a reformáció ünnepére

Bevezetőként csak annyit: a Szászországi Evangélikus Egyháztanács 1667-ben elrendelte, hogy október 31-ét, amikor Luther Márton kiszegte 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtajára, megünnepeljék. A reformáció Magyarországon is rohamosan terjedt. Az egyházi élet mellett – mint olvashatjuk – jelentős hatással volt a kultúrára, a tudományra, a gazdaságra, a politikára, a nyelvre és az oktatásra.

Az 1744-ben, evangélikusok által alapított Oroszába első lelkészei – pozsonyi tanulmányaik után – a magasabb képzési színvonalat biztosító német egyetemek teológiai karára jártak: Horváth András többek között Wittenbergbe, Szimonidesz János, Ágoston István, Szigethy János és Mikolaj István pedig Jénába.

Kérdés, hogy a település alapítása utáni első évtizedekben, megemlékeztek-e Oroszában október 31-ről, a reformáció emléknapjáról? Anyakönyveink a kezdetektől megvannak, a jegyzőkönyv azonban csak 1818-tól. Így ettől az időponttól kezdve kísérhetjük figyelemmel az eseményeket. Az 1836-os canonica visitatio jegyzőkönyvében, melyet Szeberényi János püspök vezetett, egy érdekes bejegyzést találunk ezzel kapcsolatban: „*Elrendeljük, hogy a reformáció ünnepét, az október 31-e előtti vagy utáni vasárnapon, a népet előzőleg értesítve, már a legközelebb is üljék meg.*” A feljegyzés bizonyára azért született, mert itt lakó elődeink addig nem emlékeztek meg a reformáció ünnepéről.

Most ugorjunk egy nagyot, lapozzuk fel egyházközségünk 1917-es jegyzőkönyveit. Annak az esztendőnek a krónikáját, amikor elérkezett a reformáció 400. évfordulója. Tudnunk kell, hogy a nagy háború kellős közepén vagyunk, hiszen körülbelül 1200 napja dörögtek a fegyverek, bizonytalanná váltak a hétköznapiak, egyre jöttek az értesítések Oroszára is: „...*hősi halált halt a magyar hazáért.*” Ilyen körülmények között köszöntött be a reformáció 400 éves évfordulója. Ennek ellenére a település igyekezett méltóképpen ünnepelni.

A díszközgyűlésen Kovács Andor (1866–1946) igazgatólelkész jelentésében

felvázolta az előzményeket. Beszámolt arról, hogy a nagy nap méltó megünnepelésének megrendezését az október 1-jén tartott képviselő-testületi gyűlés rábízta az egyházközség elnökségére, lelkészeire és a tanítókra. Többszöri tanácskozás után alakították ki a programot. A jeles nap előestéjén megtartották a szokásos ünnepi harangzást, „*este 8 órakor pedig a torony erkélyén, az önként vállalkozó egyháztagok elzengték Luther harci énekét, az »Erős várunk«-at és a himnusz, közben tárogatón előadott: »Térj magadhoz drága Sion« és »Ne csüggedj el kicsiny*

Luther Márton Ágoston-rendi szerzetesként
(id. Lucas Cranach műve, 1520)

sereg.” A korabeli jegyzőkönyv azt is megemlíti, hogy a torony erkélyét lampionokkal és zászlókkal ékesítették fel, s az erkély négy sarkán egy-egy fáklya égett. Éjfélkor pedig harangzúgás jelezte az új egyházi századot.

Elérkezett a várva várt nap, október 31-e. Déllelőtt 9 órakor az egyház lelkészei, tanítói, a frissen szervezett nőegylet és leányegylet képviselői, továbbá az egyházi énekkar tagjai, a hívek nagy tábora jelenlétében Kovács Andor igazgatólelkész templomunk déli ajtajához lépett. S amint azt 400 évvel ezelőtt a jeles reformátor, Luther

Márton (1483–1546) tette, a 95 tételt kiszegte templomunk déli kapujára. Az irat négy sarkának leszegezése közben a kilencvenötéből négy tételt (1., 36., 62., 94.) felolvasott. Ezután a nő- és leányegylet megkösörözta a téziseket magában foglaló iratot. Kinyitották a templom ajtaját, a lelkészek, a tanítók, az énekkar és a nőegylet tagjai harangzúgás, s az „*Erős várunk*” éneklése közben bevonultak az Isten házába, megkezdődött az ünnepi istentisztelet.

A korabeli jegyzőkönyv szemléletesen tárja elénk az évszázada történt kerek évforduló eseményeit. Kálmán Rezső (1889–1933) lelkész oltári szolgálata után Kovács Andor mondott ünnepi beszédet. Prédikációja közben az egyházi énekkar előadta Gusztáv Adolf *Ne csüggedj el* című énekét, Fabriczy Pál (1867–1947) tanító, karnagy, egyházközségi jegyző vezetésével.

Az istentiszteletet követően jubiláris díszközgyűlést tartottak Kovács Andor igazgatólelkész és Iványi Antal másodfelügyelő elnökle mellett. Az elnökségben foglaltak helyet még Kálmán Rezső és Horémusz Pál (1884–1957) lelkészek, dr. Bikádi Antal (1861–1928), az egyházközség ügyésze, Kiss Ferenc gondnok és Brósz János (1864–1929) helyettes igazgató-tanító. A közgyűlésen jelen volt a tantestület, a meghívott hivatalok, testületek, egyesületek képviselői, az egyházközség tagjai igen nagy számmal.

Kovács Andor fohászából idézünk: „*Mindenható Isten, jó Atyánk! [...] Téged illet a hála és a dicsőség, mert Tied volt egyházunkkal szemben 400 esztendőn keresztül a megtartás, a gondviselés és a kegyelem is. Te küldted el apostolaidat: a reformátorokat, hogy eltévelyedett szolgálid által elhomályosított isten-képedet felragyogtassák, mint Fiad, a Krisztus vallását az idők folytán emberi önzés, alacsony hiúság, hatalmi vágy által reáramkott salaktól megtisztítsák, s igédet, amelyet leláncolt a rövidlátás, bilincseiből felszabadítsák, s annak világosságát, amelyet véka alá rejtett a vakság, tündököltessék, s fellobogtassák.*

A Te műved volt Uram, a reformáció, a Te lelked megnyilatkozása annak áldott érzelmé. ☞

☞ Te szóltál a reformátorok szavában a bűnös világhoz, s Te vontad magadhoz ismét megtérésre a tévelygő embert, Te támasztottad fel az ember világa egén az új kor hajnalát a közepkor hosszú, sötét éjszakája után, Te szabadítottad fel láncából a szolgaságban sínylő lelket, Te tündököltetted fel elhívott szolgálóid által ígédet, s Te lobogtattad fel a krisztusi hitnek mennyei fényét az az után régen sóvárgó lelkekben. Te építetted fel a Te szent Fiad: a Jézus által megvetett alapon evangéliumod erős várát, a mi szent kincsünket: anyaszentegyházunkat. Nem újat adtál hitünkben, vallásunkban, egyházunkban, hanem visszaadtad az elvesztettet, a visszasóvárgottat, a régit, a Megváltó Krisztus által alkotottat. Áldott legyen Atyánk, mindörökké áldott a Te szent neved! [...]

Egy akarattal vagyunk együtt, mint voltak egykor apostolaid, s azután reformátoraid. Légy közöttünk jelen nagy Isten, áldd meg és szenteld meg anyaszentegyházad javára irányult munkánkat, tedd emlékezetessé és buzdítóvá maradékaink előtt is mai jubileumi díszkögyűlésünket. Amen.”

Bulla Sándor mérnök, egyházközségi felügyelő betegsége miatt nem tudott részt venni a szép ünnepségen, ezért az egyházközség ügyésze, a térség országgyűlési képviselője, dr. Bikádi Antal emelkedett szólásra. Beszédét szintén megörökítették a jegyzőkönyvben: „Abban az időben, amikor legnagyobb volt a zavar a kereszténység

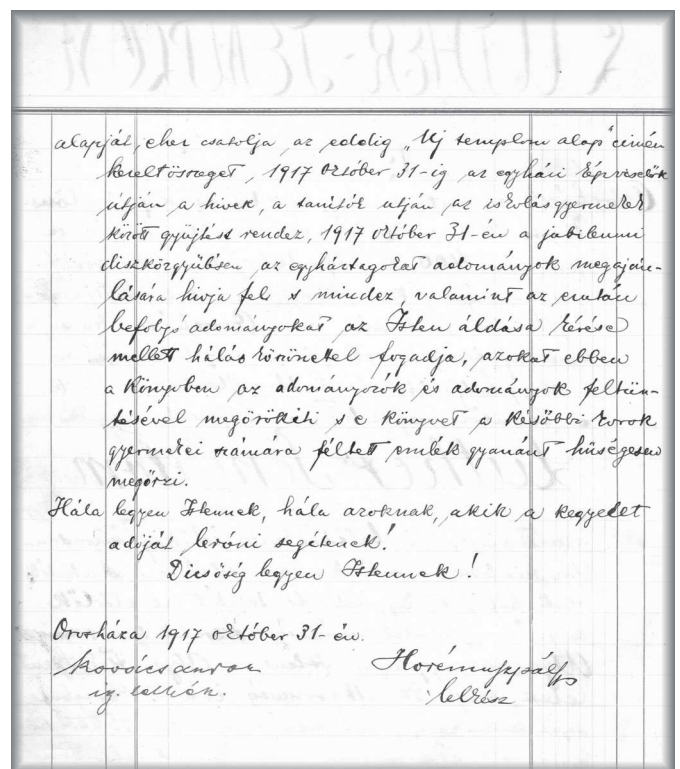
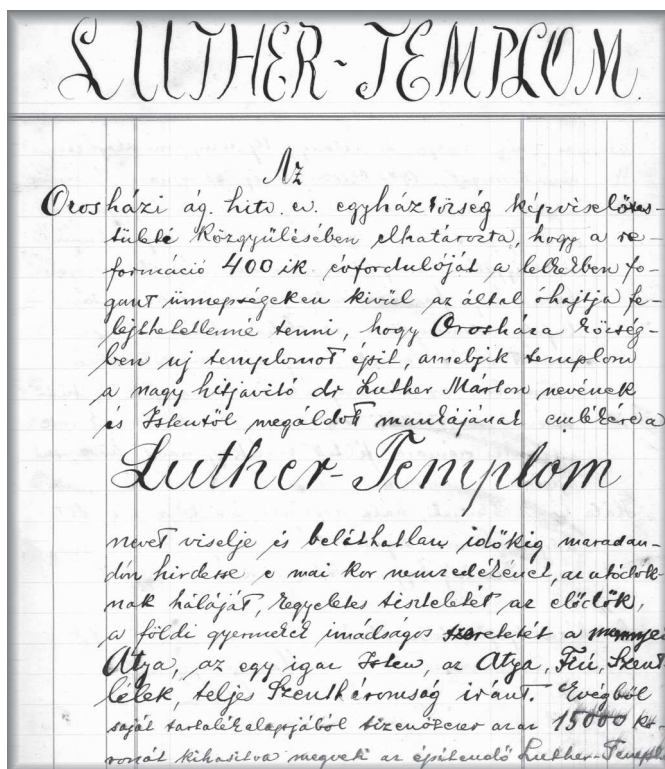
lelki és külső életében, amikor a hit és vallásos élet legjobban meg volt rontva tévtanokkal, s amikor ezeknek a tévtanoknak a hatása alatt eltávolodva a krisztusi igazságoktól, egymás ellen a legádázabb küzdelmet folytatták a keresztények, abban az időben lépett fel Luther Márton a reformáció gondolatával, s ennek éppen ma 400 esztendeje. Luther Márton az idők teljességében érkezett. Érezte a kereszténység, hogy azok a tanok, amelyeket a kereszténység akkori hatalmasai hirdettek és rájuk kényszerítettek, nem elégítik ki a lelket, nem adnak annak megnyugvást. Luther is érezte, tudta és látta ezt. Ezen akart segíteni azzal, hogy visszaállítsa a keresztény hitet a krisztusi tanokra, a maga egyszerűségében, megtisztítsa azokat a ceremóniáktól, amelyeket Krisztus sohasem használt, sohasem tanított, sohasem kívánt senkitől. Luther a lélek tisztaságát, a szándék, az akarat nemességét, jószágát kívánta meg a keresztény embertől, s ezeken alapuló cselekedeteket és életet. [...] Szabadon és bátran mondotta ki véleményét, amelyet szabad vizsgálódás alapján alkotott meg. Mi is vizsgáljuk a történeti eseményeket, de lelkünk megnyugvást nem talál. Nem is találhat, amikor azt látja a történelem eseményeiből, hogy a szenvedéseket mindig ember okozza az emberiségnek – nem nyughat meg abban, hogy az egymás elleni gyilkos küzdelem legyen az ember rendeltetése. Mi, gyarló és gyenge emberek nagyon reá vagyunk szorulva egymás jóakarására, jóindulatára! Ku-

tatnunk, keresnünk kell tehát az utakat és módokat, hogy az emberekből ezt a nagy szerencsétlenséget, ezt az örökös ellenségeskedést kiirtsuk, s hitünk azt mondja, hogy az erre vezető utat, eszközöket meg is találjuk a szeretet által, amelyet hozott nekünk Jézus Krisztus, a mi megváltónk, aki a szeretet által örök békességet ígért és hirdetett az embereknek, amely után mostani szerencsétlen helyzetünkben, a világháború megpróbáltatásai között epedve vágyakozunk...” – szolt dr. Bikádi Antal, egyházközségünk, majd egyházme gyénk későbbi felügyelője.

Az egyházközséget személyesen köszöntötték a jubileum alkalmából: Kiss László református lelkész, dr. Konkoly Tihamér járási főszolgabíró, Torkos Kálmán községi főjegyző, Szilágyi Tamás állami elemi iskolai helyettes igazgató, Nagy Lajos állami polgári iskolai igazgató és Horovitz Mór, a zsidó hitközség elnöke.

Miután dr. Bikádi Antal megköszönte az üdvölg beszédeket, Kálmán Rezső lelkész felolvasta a gyülekezet rövid történetét az 1913-as püspöklátogatási jegyzőkönyv alapján.

Ezek után fontos bejelentés következett: újabb evangélikus templomot építenek Orosházán. Horémusz Pál lelkész előterjesztette a Luther-templom alapra vonatkozó, folyó év július 25-én hozott képviselő-testületi határozatot, amely szerint az egyházközség tartalékalapjából 15 000 ☞

A Luther-templom alapítása

Keresztényüldözés a 21. század elején

Ecímmel tartott könyvbemutatót dr. Gyórfi Károly 2017. május 14-én az *Asztali beszélgetések* keretében. A bemutatkozásban elhangzott, hogy a szerző akaratán kívül, már 1988-ban a média központjába került, amikor egy éjszakát kellett eltöltenie Nicolae Ceaușescu román diktátor börtönében. Annak idején követségi munkatárként hamis váddal próbálták besározni, de hála Istennek, ez nem sikerült nekik, és szerencsésen kiszabadult a Securitate fogságából.

A szerző elmondta, hogy könyvében dokumentált, konkrét eseteket mutat be, elsősorban az Open Doors és a Kirche in Not nevű szervezetek adataira támaszkodva. Nem hasraütésszerűen írta meg a könyvet, hanem alapos kutatás előzte meg azt.

Korunkban a kereszténység üldözése sok országot és több százmillió keresztényt érint. Az író kutatásai alapján megállapítható, hogy az extrém erősen vagy erősen üldözött keresztények 400 millióan vannak a világban. Általános vélemény szerint az újkori keresztényüldözés történetében a 2016. év volt eddig a legtragikusabb. A könyv első kiadásakor még a 2014-es év volt a legrosszabb, de évről évre romlik a helyzet.

Legnagyobb veszélynek Szíriában, Irakban és Nigériában vannak kitéve a keresztények, de erősen üldözik őket többek között Észak-Koreában, Szomáliában, Afganisztánban, Szudánban, Iránban, Pakisztánban és Eritreában is. Vagyis döntő többségükben iszlám jogrendű államokról van szó. A két kivétel a kommunista Észak-Korea és a keresztény többségű Nigéria. Utóbbi országban azonban a Boko Haram nevű szélsőséges iszlám terroristaszervezet folyama-

tosan hajt végre gyilkos merényleteket keresztények ellen. A terrorszervezet szét akarja szakítani az országot egy iszlám Északra és egy keresztény Délre. Az előadó véleménye szerint – bár a felmérések újra és újra Észak-Koreát hozzák ki első helyezettnek e szörnyű versenyben – Nigériában üldözik leginkább a keresztényeket. Ahol pedig több az evangélikus, mint Németországban!

A keresztényüldözés a gyakorlatban országonként eltérő módon jelenik meg. Előfordulnak nyílt és rejtettebb elemek, megvalósul a véres erőszak mellett az ország törvényhozásán keresztül is. Az Open Doors kutatásai alapján összesen ötven országban üldözik legerősebben a keresztényeket. A legjellemzőbb vonások: sok államban a kereszténytelenítés (kiirtás, elűzés) hivatalosan meghirdetett program. Több muszlim országban a muszlimról keresztény vallásra áttérést törvények tiltják, az áttérők halálbüntetéssel is számolhatnak. Akire ráfogják, hogy megsértette a Koránt vagy a prófétát, azt halálbüntetéssel sújtják. Sok országban tilos a Biblia és más keresztény kiadványok bevitel, terjesztése, sőt még a birtoklása is. Aki ez ellen vét, arra súlyos büntetés, akár halál is várhat. A szerző véleménye szerint van olyan ország, amelyik ugyan benne van az említett ötvenes csoportban, de valójában nincs náluk igazi keresztényüldözés. Erre példaként Mexikót hozta, mivel ott ugyan sok katolikus papot megölnek, de ez a drogháború miatt van és nem a hitük az elsődleges indok.

A szerző azt is vizsgálta, hogy mi a helyzet a nevében keresztény Európában. Keresztényüldözésről nem beszélhetünk, keresztényellenességről viszont annál inkább.

Gyórfi Károly több példát is megemlített: például az elsősorban Nyugat-Európában megtapasztalt „karácsonyellenes hadjáratot”, a karácsony mint keresztény ünnep kiüresítését. A lényeg Jézus Krisztus, a Megváltó születésének eltakarása. Az Európai Unió központjában, Belgium fővárosában, Brüsszelben 2013-ban a városi hatóságok nem engedélyezték a főtéren karácsonyfa felállítását arra hivatkozva, hogy az sérti az ott élő muszlimok érzékenységét. Olaszországban közösségi helyeken, iskolákban betiltották a kereszt falra akasztását. Angliában a keresztény jelképek – főleg a kereszt – viseléséért többeket meghurcoltak, de elbocsátottak anyakönyvvezetőket is, akik nem voltak hajlandók összeadni meleg párokat, s orvosokat rúgtak ki kórházakból, mert nemet mondtak az abortusz elvégzésére. Az előadó a hazai helyzetről is beszélt.

A szerző elmondta a három nem keresztény világvallás – az iszlám, a hinduizmus és a buddhizmus – főbb tanításait, és megállapította: hitelveikből egyáltalán nem következnek a keresztényüldözést megvalósító cselekedeteik. A keresztényüldözés ezen világvallások szélsőséges, erősen kisebbségben lévő, ugyanakkor agresszív csoportjainak számlájára írható.

A keresztényeknek nem velük, hanem a vallása tanítását követni igyekvő mérsékeltek képviselőivel kellene tárgyalniuk a valálasközi béke megteremtésének feltételeiről. E párbeszéd lehetőségéről azonban nagyon szkeptikusan beszélt az előadónk.

Az előadás után kérdések is elhangoztak, majd az alkalom zárásaként szeretetvendégség következett.

LACZKI JÁNOS

 koronát szavazott meg a templomépítési alap növelésére. Egyúttal bejelentette, hogy a Luther-templomalapra eddig 775-en 6108 koronát adományoztak.

Az október 31-ig befolyt adományok közül kiemelhetjük: özv. Tarr Pálné és családja 2000, dr. Bikádi Antal 1000, Chovan Sámuel és neje 250, Polgári Olvasókör 200, dr. Hazay Sternschuss János 200, Csizmadia András 200 koronás befizetését.

Kovács Andor felolvasta a négyszázados

évforduló emlékének jegyzőkönyvben való megörökítésére vonatkozó előterjesztését, amiben – többek között – megemlítette: „...e dicső, történelmi, ragyogó nap emlékezetét a mi megtartó Istenünk iránt való hálával, Luther és reformátor társai emlékének áldásával, s az egyházfenntartó ősök emlékezetére iránt kegyeletérzésünk nyilvánításával jubileumi díszközgyűlésünk jegyzőkönyvében ezennel megörökítjük, s fogadjuk, hogy a Szentírást az élet kütféjének, s az üdvösség

egyedüli forrásának tartjuk és becsüljük, az ágostai Hitvallást, s egyházunk többi szimbolikus könyveit és törvényeit tiszteletben tartjuk.”

A díszközgyűlés az igazgatólelkész imájával zárult, amit a 28. zsoltár 9. versével fejezett be: „Uram! Tartsd meg a Te népedet és áldd meg a Te örökségedet: legeltesd és magsztald fel őket mindörökké. Amen.”

KOSZORÚS OSZKÁR

Fotóalbum

E címmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, melyek evangélikus egyházunkhoz vagy a leányegyházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örölnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol, mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és (ha tudjuk) a fotográfusét is.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a Lelkeszi Hivatalba, Csehi József hivatalt vezetőhöz válogatás után juttassanak el egy jól másolható, érdekes fényképet.

Magyar teológusok a németországi Halleban. Balról állnak: Major Lajos, Dubovszky Nándor (a beküldő egyik dédapja, később rákoskeresztúri lelkész), Raab Károly, Lehr Zsigmond; Ülnek: Lersch Márton, Koren István, Raphanidesz Bogyozló.

(Halle, 1862) Beküldő: Koszorús Oszkár

Veres József lelkész és felesége, Horpácsy Júlia, valamint József kisfiuk (1884–1916)
(Orosháza, 1889 körül) †Topai Zoltán ajándéka az Orosházi Evangélikus Levéltárnak

Megemlékezés egy szeretetvendégségen Tóth László (1895–1984) kántortanító halálának 10. évfordulójáról, ahol akkor még két élő lánya, Tóth Lenke (balról az ötödik) és Kovács Béláné Tóth Klára (balról a hetedik) is jelen voltak
(Orosháza, 1994) Beküldő: Dér Jánosné

Az I. világháború orosházi evangélikus halottai XIV.

Az orosháziakat leginkább a nagyváradi 4. császári és királyi gyalogezredbe, valamint a békéscsabai 101. gyalogezredbe hívták be. Száz esztendeje, 1917 pünkösdje táján a hadviselő felek között, a hadvezetésben és a katonák körében is általánossá vált a békevágy, megindultak az ellenséges erők közötti barátkozások. Aztán 1917 júniusában mégis megindult a nagy orosz offenzíva, amit a 101. gyalogezred katonái sikeresen visszavertek. Sőt, augusztus elején elfoglalták Bukovina fővárosát, Csernovitzet. Ugyanakkor a 4-es honvédek is a keleti fronton harcoltak, majd elindították őket Itáliába.

Az alább közzétett névsort egykori lelkesünk, Kálmán Rezső (1889–1933) *Az orosházi evangélikus hősök emlékezte* című 1925-ben kiadott füzetéből válogattuk. Ezúttal a D–J betűvel kezdődő áldozatok neveit közöljük, akik életüket adták a hazáért. Béke poraikra!

1917-BEN HŐSI HALÁLT HALT (folytatás)

- *Darók András* honvéd, 4. honvéd gy. e. 48 éves, Podmolen
Darók András–Jankó Éva
Felesége: Jankó Erzsébet
- *Darók Sándor* honvéd, 4. honvéd gy. e. 23 éves, Gorochow
Darók József–Molnár Viktória
- *Dénes Bálint* honvéd, 4. honvéd gy. e. 44 éves, orosz harctér
Dénes György–Györgyi Sára
Felesége: Kernyók Julianna
- *Dénes János* honvéd, 4. honvéd gy. e. 39 éves, ismeretlen helyen
Dénes Ferenc–Berta Julianna
Felesége: Birkás Katalin
- *Dénes József* honvéd, 4. honvéd gy. e. 43 éves, Laibach
Dénes József–Soós Éva
Felesége: Györgyi Etel
- *Dér András* honvéd, 4. honvéd gy. e. 41 éves, Orosháza
Dér József–Baranyai Erzsébet
Felesége: Tóth Róza
- *Dovics József* tizedes, 101. gy. e. 23 éves, orosz harctér
Dovics Lajos–Szita Julianna
- *Éliás Antal* honvéd, 4. honvéd gy. e. 33 éves, orosz harctér
Éliás Antal–Szabó Julianna
Felesége: Daffó Etel
- *Farkas József* honvéd, 4. honvéd gy. e. 31 éves, Laborcő
- *Fazekas Sándor* gyalogos, 306. gy. e. 38 éves, Bukovina
Fazekas János–Csiszár Katalin
Felesége: Csizmadia Eszter
- *Flender Mihály* tizedes, 101. gy. e. 25 éves, Voloska, Bukovina
Flender Mátyás–Kovács Zsuzsanna
- *Forján Bálint* honvéd, 4. honvéd gy. e. 42 éves, Stojanov
Forján István–Fehér Zsuzsanna
Felesége: Szőke Julianna
- *Gabnai Antal* gyalogos, 101. gy. e. 50 éves, Usera
- *Gabnai Imre* honvéd, 4. honvéd gy. e. 20 éves, Monte San-Gabrielle
- *Gabnai Sándor* gyalogos, 101. gy. e. 23 éves, olasz harctér
Gabnai István–Takács Katalin
- *Görbics János* honvéd, 4. honvéd gy. e. 42 éves, orosz harctér
Görbics János–Czakó Eszter
Felesége: Zelenka Róza
- *Gyarmati Pál* gyalogos, 101. gy. e. 28 éves, orosz harctér
Gyarmati József–Sárközi Katalin
Felesége: Gabnai Róza
- *Györgyi Mihály* gyalogos, 101. gy. e. 50 éves, Orosháza
Györgyi István–Pusztai Zsuzsanna
Felesége: Németh Mária
- *Györgyi Péter* tüzér, 1. honvéd tüzér e. 28 éves, Kragujevac
Györgyi István–Horváth Zsuzsanna
Felesége: Czikora Róza
- *Györi Sándor* gyalogos, 101. gy. e. 25 éves, Trencsén
Györi Sándor–Baranyai Julianna
- *Hajdu Ferenc* gyalogos, 101. gy. e. 36 éves, orosz harctér
Hajdu György–Menezdorf Mária
Felesége: Tóth Zsuzsanna
- *Harsányi Lajos* árkász 34 éves, Ópázua
Harsányi Kálmán–Kulcsár Malvin
Felesége: Szemenyei Julianna
- *Hegedűs Ferenc* honvéd, 4. honvéd gy. e. 21 éves, orosz harctér
Hegedűs Pál–Varga Julianna
- *Horváth Bálint* gyalogos, 101. gy. e. Galícia
Horváth József–Ravasz Julianna
Felesége: Mikulás Zsuzsanna
- *Horváth István* gyalogos, 101. gy. e. 21 éves, Békéscsaba
- *Horváth Lajos* honvéd, 5. honvéd gy. e. 40 éves, 7. hadsereg járványkórháza
- *Horváth Mihály* gyalogos, 52. gy. e. 24 éves, orosz harctér
Horváth György–Gyömrei Zsuzsanna
- *Horváth Pál* gyalogos, 101. gy. e. 28 éves, Franctal–Bukovina
- *Horváth Sándor* honvéd, 4. honv. gy. e. 43 éves, Munkács
- *Iglicz István* honvéd, 5. honvéd gy. e. 35 éves, orosz harctér
Iglicz István–Jenei Róza
Felesége: Balog Zsuzsanna
- *Iglicz Mihály* gyalogos, 101. gy. e. 19 éves, orosz fogságban
Iglicz István–Jenei Róza
- *Izácski Mihály* gyalogos, 39. gy. e. 47 éves, Románia
Izácski Mihály–Rajki Zsuzsanna
Felesége: Séllei Erzsébet
- *Jankó Antal* honvéd, 4. honvéd gy. e. 19 éves, olasz harctér
Jankó Bálint–Sz. Horváth Julianna
- *Jankó István* honvéd, 17. honvéd gy. e. 32 éves, orosz harctér
Jankó István–Balázs Zsuzsanna
Felesége: Varga Zsuzsanna
- *Jankó Sándor* szakaszvezető 101. gy. e. 29 éves, Csernovicz
Jankó Antal–Héjjas Julianna
Felesége: Tóth Erzsébet
- *Járolai István* honvéd, 4. honvéd gy. e. 18 éves, olasz harctér
Járolai István–Kabódi Katalin

(Folytatása következik...)

Levéltárunk kincseiből XVIII.

Válogatás az 1818-ban elkezdett protokollum 1823. évi bejegyzéseiből

A templomépítő Szimonidesz János esperes-lelkész előző esztendő novemberében bekövetkezett halálával igen nagy teher nehezedett a másik pap, Szigethy János vállára. Szerteágazó szolgálatait egyedül végezte a közel kilencezer evangélikus között. Hirdette az ígét, látogatta a családokat, betegeket, keresztelt, konfirmált, eskett, kiszolgáltatta az Úr szent vacsoráját. Felügyelt minden iskolára, különösen a vallásoktatásra, vezette a lelkészi hivatalt. Igen sokakat eltemetett, mindössze a kisgyermek búcsúztatásánál segíttek neki a tanítók. Ő maga és az egyházközség vezetése is sürgette, hogy minél hamarabb választanak mellé egy másik lelkészt.

Január 16-án tartották meg az 1823. évi első „ekklésia gyűlést”, ahol felolvasták Machula Gábornak, az új békés-bánati esperesnek a gyülekezethez írott levelét, aki több lelkészt ajánl az orosházaiaknak. Időközben már meghallgatták Szimon János varsándi prédikátort, Gregus Mihály eperjesi professzor azonban még nem válaszolt a felkérő levélre. (Később udvarias levélben megköszönte a meghívást). Pedig amint megállapították: „...mentől előbb a leendő Predikátor úrra igen nagy szükség volna, e Szerént semmi időt továbbra nem halogatván, az határozottat meg, hogy azonnal Deputátusok rendeltessenek Tiszt. Senior úrhoz Szarvasra.” A feladat teljesítésével megbízták Szikora Györgyöt és Szepesi Mihályt, akik hazatérve elmondták, hogy „a szarvasi elöljáróság felette igen dicsérte Tiszteletes Mikula [így rögzítették először Mikolay István nevé!] urat, akit ők ottlétele alkalmosságával, mind alkalmas Predikátor voltára, mind jó Oskoláira, szelíd viseletére nézve” megfelelőnek találnak. Mikolay Istvánt ugyanis jól ismerték a szarvasiak, hiszen több évig a nagy tekintélyű Tessedik Sámuel mellett volt segédlelkész, mielőtt megválasztották Tápiószentmártonra. A helyi egyházi vezetés és az esperes meghívólevelével a kezében máris indult a fent megnevezett két orosházi követ Tápiószentmártonra, hogy Mikolay lelkészt „az megteendő Próbára ide meghívják”. A február 2-án megtartott bemutatkozó beszédet – a Machula Gábor senior úr által kirendelt cen-

zor, tiszteletes Gál József szarvasi prédikátor felügyelete mellett – „a népnek tellyes meg elégedése Szerént megtette”. Másnap az egyházközség vezetése Mikolay lelkészt „ilendően meg kérte, aki is ezen meg hívását a Nemes Ekklesiának, egész Tisztelettel elfogadta, s meg köszönte.”

Azonnal nekiálltak a vocatorialis (hivány, a lelkész jövedelmét tartalmazó meghívólevél) véglegesítésének. Írásba foglalták, hogy „az első és második, öreg és kispap nevezetek ezentúl megszűntek és eltöröltettek, egyforma lévén a Hivatal, az eddig volt papi fizetések egyenlővé tétettek”. Mikolay lelkész úr fizetése „az újonnan kidolgozandó Sinor Mérték Szerént fog kiadattatni”.

Mikolay István lelkészt ábrázoló rézkarc

Mikolay István híványáról az Orosházi Evangélikus Egyházközség gondoskodik az alábbiak szerint: 1. Állandó lakhelyről, a most üresen lévő parókián, ami néhai Tiszteletes Szimonidesz úrnak volt a kvartély; 2. Kézpénzben 40 Ft, szántás váltsága 44 Ft, örlés váltsága 27 Ft 30 krajcár. Összesen 111 forint 30 krajcár; 3. Borból harmadfél akó; 4. Hús egy mázsa; 5. Só egy mázsa; 6. Faggyú 30 font; 7. Széna öt szekér; 8. Négy és fél öl fa; 9. Búza 240 köböl; 10. A két tiszteletes urak kapnak egy hízott sertést; 11. Télen fűteni való szalma elegendő; 12.

Egy sessio földnek szabad használása; 13. Három sátoros ünnepnapokon tartandó offertóriumnak a fele; 14. Eskettetéseknek a fele. A gazda ifjak fizetnek 30 krajcárt, a vidékiek 2 forintot; 15. A keresztelésnél és avatásnál a helybeliek fizetnek 24 krajcárt, a reformátusok, a pusztáról valók és a cigányok kétszer annyit, azaz 48 krajcárt; 16. A halottaktól való fizetés fele, úgymint a prédikációs halottól 1 forint 15 krajcár, a közönségestől, amely énekszóval temetik, 15 krajcár.

Orosháza község és az evangélikus egyházközség egységét bizonyítandó, megjegyezték még: „Kiadattott a jegyző által, hogy ezentúl mind a két Tiszteletes Úrnak eképpen fizessenek az Helység Elöljárói és az Ecclesia Curatora által.”

Az 1823. február 3-án keltezett híványt aláírásukkal megerősítette Marthon Péter helybeli inspektor, Szepesi Mihály kurátor, Horvát Pál, Szabó István, Horvát István, Ágoston György, Tóth András mint az eklészia esküdtszei. A község részéről (ahol szintén mindenki evangélikus volt) Göndös István bíró, Kéri János törvénybíró, Szabó János, Vági Mihály, Sinkó György, Rajki Pál, Tóth Gergely és Vági István esküdtek. Kiadta Folkusházy Sámuel, a nemes eklésziának jegyzője. Megjegyezték még, hogy Tiszteendő Szigethy János úr vocatorialisa mindenben megegyezik Mikolay lelkész úréval.

Mikolay István február 23-án elbúcsúzott a tápiószentmártoniaktól, majd elindult Orosházára, ahol március 2-án beiktatták, s elfoglalta a volt Szimonidesz-féle régi alvégi parókia (ma Györy Vilmos tér 3.) épületét.

Alig telt el néhány nap, február 8-ra ismét összehívták a gyűlést, ahol hosszasan tárgyalták az elhunyt Szimonidesz János lelkész és az egyházközség közös anyagi ügyeit, az alvégi parókia és a mellette fekvő malom tetejének kijavítását. Ugyanakkor elhatározták egy granárium (magtár) építését, amire gyulai és vásárhelyi kőművesmestertől kértek ajánlatot.

November 10-én Szigethy lelkész beszámolt arról, hogy az egyházközség kasszája kiürült, sok az adós, akik a figyelmez-

Az evangélikusok Szentetornyán

A Szentetornyán élők adót fizettek, amit az egyházhoz szolgáltatottak be. 1854-től van ilyen feljegyzés, ezt tekinthetjük a szentetornyai evangélikus gyülekezet alapítási idejének. Az egyházi tulajdonú földeken is gazdálkodás folyt, ennek egyik gyümölcse volt első harangjuk megvásárlása 1885-ben.

1861-ben szerződést kötött a gyülekezet Vitéz Istvánval, telket adtak és építőanyagot egy szélmalom építésére. Sajnos ezt a molnár nem üzemeltette.

1863-ban megvették a kisharangot is. A két harangot a szélmalomtól nem messze, egy fa haranglábba helyezték el.

1878-ra közel 3000 négyszögöl szántó és temető volt a gyülekezet tulajdonában.

1879-ben – újabb beruházásként – egy nagy magtárt építettek az adóként beszedett gabonának.

1896-ban a magtár mellé új téglaharanglábba építettek, rajta fatoronnyal.

Lebontották a közel negyven éves szélmalmot, és helyén 1902-ben megkezdték a parókia építését. A gyülekezet tagjai úgy határoztak, hogy készen állnak egy saját lelkész fogadására. Egészen odáig a tanítók hirdették Isten igéjét.

1903-ban megérkezett első lelkészük, Podhradszky János, akit új iskola és parókiaépület várt, amelyet a Schossberger uradalom épületének anyagából a gyülekezet tagjai építettek. A gyülekezet felügyelője Székács István volt.

1905-től országos gyűjtés indult el a templom építésére. A gyülekezet küldöttei szinte minden megyébe ellátogattak, hogy adományt gyűjtsenek e célból.

1907-től Csermák Elemér lett a gyülekezet lelkésze. 1912-ben a magtár egy részéből gondnoki irodát alakítottak ki.

1917-ben a háború céljaira lefoglalták a 111 kg súlyú harangot. Ennek felirata: „*Szabadszentetornyai Evangélikus hívek vallásos buzgalmból 1855-ben Horváth György bíró, Zalai György albíró, Szállási János gondnoki hivatali viselvé.*”

1919-ben az átvonuló román katonák az egyház épületeit is feldúlták. Hatalmas károkat okoztak, értékeket vittek el és gyújtogattak.

1920-ban eladásra került a kistemető gödör része, mely a volt hatkéményes roma-telep helyén lévő terület. A gödör pedig a téglakészítés eredményeként jött létre. Május 13-án Árvai György albíró ajándékozott egy E-hangú, 117 kg súlyú harangot. Ez év augusztusában a község előljárói kérvényezték a gyülekezettől, hogy a háborúban elcsúszott szentetornyaiak emléktábláját elhelyezhessék a harangláb oldalán. Ez az emlékmű ma is látható, de már fatorony nélkül, a Hunyadi János és Mátyás király utca sarkán.

1928-ban végre elkezdődött a templom építése, amelyre 23 évig gyűjtötték a pénzt. 1929-re a torony is felépült, és 1931-re a templom bútorzatát is sikerült elkészítenni. A várva várt pillanat 1931. október 11-én beteljesült: felszentelték a szentetornyaiak evangélikus templomát a piactér sarkán.

1932-től Fürst Ervin, 1934-től 1943-ig Ruttikai Miklián Géza szolgált a gyülekezet élén. 1942-ben új iskolát építettek a parókia mellé, ez az épület napjainkban is látható. 1943-tól id. Koszorús Oszkár lett a gyülekezet lelkésze. 1948-ban elvesztették a ta-

nítói lakást és az iskolát az államosítás keretében. 1956-tól Feller Ádám vette át a szolgálatot id. Koszorús Oszkártól, aki orosházi esperes lett. 1962–1964-ig Zalán Pál már a szentetornyai és rákóczi telepi testvérgyülekezetek lelkésze. 1969–1972-ig Lehoczki Endre, 1972–1973-ban pedig Megyaszai László szolgált Szentetornyán. 1973–1981-ig orosházi lelkészek helyettesítettek. Nyugdíjasként, 1981–1986-ig visszatért id. Koszorús Oszkár Szentetornyára. Ezután egészen 1995-ig Pintér János esperes végezte a szolgálatot a gyülekezetben. 1995-től pedig utódja, Ribár János esperes pásztorolta az akkora már az orosházi gyülekezet leánygyülekezetét.

Eltelt több mint 160 év az első gyülekezeti bejegyzés óta, rendszerek jöttek-mentek. Megpróbáltatások, csapások sújtották a gyülekezet életét. Lassan, de céltudatosan haladtak az úton, amelyet a Teremtő jelölt ki számukra a szolgálatra. Építkeztek, terjeszkedtek, közös akarattal és rendíthetetlen hittel növekedtek. Megvalósították vágyaikat, iskolát, templomot építettek, hitelt éltek mindennapjaikat. A község büszkeségévé váltak példamutatásukkal. Mégis, az idő megpróbálta ezt a közösséget. Maroknyian maradtak, akik még őrzik azt, amit az elődök rájuk bízottak. A ma embere nem hallja meg az üzenetet, amelyet a büszke, sudár torony jelképez, ami ékesen hirdeti az emberek Isten iránti tiszteletét és az összefogás erejét.

SZVERLE ISTVÁN

Nyári programok a leánygyülekezetekben

- 2017. június 24-én (szombaton) falunap Szentetornyán az evangélikus templom körül.
- 2017. július 2–5-ig „Közös asztal” cigánymissziós konferencia Orosháza–Szentetornyán. A táborlakók szállása Gyopároson lesz, a konferencia pedig Szentetornyán, a közösségi házban. Minden érdeklődőt szeretettel várunk, még ha csak egy napra is.
- 2017. július 8-án, 9 órakor falunap és ökumenikus istentisztelet Kardoskúton, a templomban, majd Ramasz Imre sírjának megkoszorúzása.
- 2017. július 10–14-ig hittanos napközi tábor alsós diákok számára Szentetornyán.
- 2017. július 6–17-ig, majd július 25–26-ig és július 29-én Szentetornyán hittanos napközi tábor felsős diákok számára.
- 2017. július 17–22-ig Lucfalván gyermek- és ifjúsági tábor.

☞ tetések ellenére sem fizetnek. Úgy határoztak, hogy „*akik tartozó kötelességeiknek 15 napok alatt eleget nem tesznek, azok keményebb módokkal fognak szoríttatni a fizetésre.*”

Az 1823. esztendőben fennmaradt anyakönyveink szerint kereszteltek 540 gyermeket, eskettek 127 párt, eltemettek 605 halottat.

KOSZORÚS OSZKÁR

Követés következik

Anővéri szolgálat immáron négyéves „múlttal” rendelkezik. Hogy ez sok vagy kevés egy mérlegkészítéshez, nézőpont kérdése. Mindenesetre van már annyi esettapasztalat, hogy van mit áttekinteni.

Nevezem én ezt esetkövetésnek. Mert szeretem tudni, hogy mi történt azokkal, akikkel így vagy úgy kapcsolatba kerültem.

Mert nem csak addig terjed a szolgálat figyelme, míg ad hoc megoldunk valamit. Kíváncsi vagyok a folytatásra is.

Legyen szabad néhány esetet – természetesen név nélkül –, leközlönnöm. Igyekeztem olyanokat kiválasztani, melyekről már jelent meg tudósítás újságunkban, így valamennyien részesei lehetünk az „esetkövetésnek”.

Bizonyára emlékszünk arra az angyali hangú kislányra és anyukájára, akikről a *Kocsisoron* című cikk szólt. Nos, folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, becsületesen küzd a család, a segítség is folyamatos, és ha nem is felhőtlen az életük, de eddig sikerült a víz felett tartani a fejüket. Gyakran találkoztunk és örülünk egymásnak.

Szintén „kocsisoros” ügy volt annak az idős asszonynak az esete, aki egy deszkából épült garázból küzdötte fel magát albérlésbe, majd életvégi döntésként idősök otthonába kerülhetett, ahol meg van elégedve sorával. Őt albérlési élete előtt és alatt élelmisszerűséggel, lakátextíliával, gyógyszerrel és személyes ruházattal tudtuk támogatni.

Aztán utalok arra az esetre, amelyik a *Csak egy tál étel* cím alatt jelent meg. Egy munkából, életből kiszorult ember visszatalálásának nehézségeit mutatta be. Őt sikerült felerősíteni, annyira megtámogatni, hogy a közmunkaprogramba felvehető legyen. Nemrégiben találkoztam vele, egyéves szerződéssel folyamatosan dolgozik, számítanak rá. Lehet, apró eredmény, hogy visszaintegrálódott a munka világába, de sok év után abból a mélységből azért mégiscsak eredmény.

Különösen szeretem az olyan megoldásokat, amikor a szolgálat és a gyülekezet támogatását látva a környezet és/vagy az eddig távol lévő család mozdul meg. Valószínűleg és remélhetőleg felismerik, hogy nekik van a legnagyobb lehetőségük és talán felelősségük is a bajba került megsegítésére.

A most szóban forgó eset egy annyira elárvult, lepusztult élethelyzetet próbált felkarolni, ahol nemcsak napi meleg ételt, felerősítést, hanem emberi kapcsolatokat is építeni próbáltunk. A lakásban az állandó hőmérséklet 5 °C volt január közepén, és nem volt mit enni. A belátóképesség szinte teljesen beszűkül. Sem intézményes, sem családi kapcsolatokat nem lehetett fellelni. Nos, mára annyira feljavult pártfogoltunk, hogy észrevette, nincs egyedül, vannak emberek, akik eljutottak hozzá, lassan feláll. Újraépülőben vannak családi kapcsolata is, amik eddig nem működtek. Már nem

szorul meleg ételre, önellátásra törekszik. Édesanyjával támaszkodnak egymásra. Reménység szerint egy távoli rokonnál részáláshoz juthat. Ő is, és a család is talán felébredt Csipkerózsika-álmából.

Már sokszor esett szó róla, de ezen eredményeket gyarapítja a Lelki Támogató Közösség léte is. Mint ismeretes, a gyászfeldolgozó csoport utódszervezeteként folyamatosan működik, és szerencsére nem is szándékszik abbahagyni egymás és valamennyiünk ilyesféle „támogatását”.

Nem konkrét eset, de nagy örömmre van, hogy a gyülekezeti nővéri munka átlépte a közösség határait, és mára vannak „ökumenikus esetkezelések” is. Ez azt jelenti, hogy katolikus megfelelővel időnként találkozunk, megbeszéljük tapasztalatainkat, vagy közösen oldunk meg ügyeket, adunk át információkat, és részesülünk egymás segélyezési lehetőségeiből. Köszönet minden egyes alkalomért!

Íme, néhány kiragadott példa a teljesség igénye nélkül. Persze volna még mesélnivaló, de talán sikerült bemutatni a feladatot, a megoldási próbálkozásokat, célokat.

Nagy kérdés számomra, hogy mi a több, vagy legalábbis elég: az egyes eseti támogatás, vagy a nagy ívű, csoportos segítségnyújtás? Minden nap egy új kihívás. Mindenestre további esetekre fel!

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

Hogy mindenki eljuthasson a templomba...

Meglepő kérésekkel fordultak hozzám nemrégiben: valaki azt kérte, hogy mivel olyan kevés utasa van mostanában, hívjunk többeket, másvalaki meg azért szomorkodik, mert megidősödve nem tudott eljönni húsvéti istentiszteletre, segítség híján.

Én is elsomorodtam: de hát évek óta vannak lehetőségeink! Működik és kínáljuk, miért nem találkozik kereslet és kínálat?

Senkit nem hagyunk otthon, aki el akar jönni a templomba! Legyen szabad tehát újra felsorolni a lehetőségeket:

1. Templomi istentiszteletekre járókat szállító kisbusz közlekedik a városban vasárnaponként – igény szerint háztól házig, Mareczki Béla sofőr jóvoltából, az iskola járművével. Az istentiszteletekre ezen a módon eljutni szándékozónak csak annyi tennivalójuk van, hogy bejelentik igényüket és címüket a Lelkészi Hivatalban vagy Mareczki Bélánál, esetleg az egyházfinál.

Telefonszámok:

– Lelkészi Hivatal: 06 68/412-402, mobil: 06 20/824-3425;

– Mareczki Béla: 06 20/285-0890;

– Szöllősiné Kassai Judit: 06 20/775-3912.

Ezen közlekedési formát az olyan mozgási nehézséggel küzdők választhatják, akik kevés támogatással még fel tudnak kapaszkodni a buszra. Magától értetődően a sofőr mindenben segít.

2. Akik még súlyosabb mozgásszervi betegséggel küszködnek, azoknak ajánljuk – az Én is eljuthassak a templomba projekt keretében – betegmozgató csoportunk szolgálatát, melynek tagjai akár kézben és autós támogatással is elhozzák a templomba eljutni vágyókat. Ebben kísérőre és más segítőkre is számíthatnak. Telefonszámok:

– Lelkészi Hivatal: 06 68/412-402, mobil: 06 20/824-3425;

– Gyülekezeti nővér (Szöllősiné): 06 20/775-3912.

Kérünk mindenkit – és nemcsak az érintetteket, hanem figyeljünk a környezetünkre is –, hogy éljünk ezekkel a lehetőségekkel! Szeretettel várja a hívásokat:

MARECZKI BÉLA és
SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

Ne félj, csak prédikálj... tovább!

Szeretettel adjuk közre mindenkinek, hogy megjelent Ribár János nyugalmazott esperes úr második gyűjteményes könyve, melyet 70. születésnapja alkalmából jelentetett meg a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmegye és felesége, Edit asszony. Címe: *Ne félj, csak prédikálj... tovább!* Bemutatásként, kedvcsinálóként hadd idézzük Lázár Zsolt esperes úr előszavát:

„Saul és Paul csak egy betű, de micsoda különbség!”

Ribár Jánossal 1989-ben találkoztam először egy gyenesi nyári táborban. Meghatározó élmény volt számomra, amikor hallgattam az igehirdetéseit és előadásait. Ott tapasztaltam meg legelőször, hogy bizony az igehirdetés egyszerre lehet tudományos igényességű, mégis érthető, teológiai jól megtalált, figyelemfelkeltő és izgalmas.

Később a teológián az évfolyamtársaim között többen voltunk, akik ismerhettük Ribár Jánost. Gyakran hallott mondat volt a hallgatók között a következő: „Saul és Paul csak egy betű, de micsoda különbség!” A mondat után összekacsintottunk és tudtuk, hogy Ribár János általunk nagyon szeretett és tisztelt lelkész prédikációira és gyakori szófordulataira utalunk.

Az évek gyorsan elteltek. A teológiát elvégeztem és Szarvason kezdtem meg a lelkési szolgálatot. A lelkészemből így az esperesem lett János, a baráti kapcsolat tovább erősödött, az igehirdetése pedig továbbra is igazi lelki élményt jelentettek nekem, bárhol is hangzottak el: a lelkési munkaközösségek istentiszteletein, az igazgatótanácsi ülések kezdő áhítatain,

vagy akár a zsúfolásig megtelt Ótemplomban egy ünnepegen.

Az elmúlt évtizedben komoly változás történt mindkettőnk életében, hiszen 2012-ben Ribár János nyugdíjas lett, az egyházmegyei feladatokat pedig én örököltem.

Egészen más viszonyok között is megmaradt mindaz, ami igazán fontos: a barátság és az a lelki élmény, amit – ha most már ritkábban is –, de az igehirdetéseivel jelentenek.

Ebben a könyvben ezt élhetem át újra és újra. Annak ellenére, hogy titokban, az író tudta nélkül adja ki a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmegye megjelent írásaiból és azokból az igehirdetésekből, amelyeket bár gyakran kisebb gyülekezetnek mondott el, mégis megmaradt bennük a teológiai alaposság és a tudományos igényesség. Hálát adhatunk Istennek ezekért az írásokért.

S ahogy 10 évvel ezelőtt a 60. születésnapra megjelent könyvet kézhez véve, úgy most is együtt várjuk a folytatást: további írásokat, előadásokat, igehirdetéseket.

Sokszor megfogalmazta, miért is szereti a nyugdíjas éveket: „Végre azt csinálhatom, amit igazán szeretek: írhatok, olvashatok, készülhetek és prédikálhatok!” S ami Jánosnak jó, az nekünk áldás! Reméljük, hosszú éveken keresztül részesei lehetünk még belőle! Így kívánok boldog születésnapot: „Áldjon meg téged az Isten A Sionról kegyelmesen, Ki teremtette az eget, A földet és mindeneket!” [EÉ 46,3]

A nem mindennapi kiadvány kapható gyülekezetünk iratterjesztési helyein. Vegyük, olvassuk és ajándékozzuk másoknak minél többen!

ÖRDÖG ENDRE

A diakónia mindennapjai

„A keresztyén ember életének napjai olyanok, mint a kegyelem gyémántjai, amelyek az isteni hűség aranyfonalára vannak felfűzve...”

[Ch. H. Spurgeon]

Egyik reggel olvastam az Útmutatóban és mélyen elgondolkodtatott ez az idézet. Úgy éreztem, hogy személy szerint nekem, de tovább lépve mindannyiunknak szól, akik úgy érezzük, hogy megfáradtunk, akik nehezen viseljük a mindennapok terheit. Újult erőt ad az egyedül élőkről, betegekről, idősekről való gondoskodáshoz, a felénk irányuló szeretethez. A húsvét és pünkösd közti időszakban talán úgy érezzük, hogy nincs különösebb teendő, megy minden a hagyományos rend szerint. Továbbra is látogatunk, az otthonokban lévő istentiszteletek a megszokott gondoskodással, rendben mennek... és ez így van jól. Ez

az az időszak, amikor körütekintünk az összejöveteleink résztvevőin, számba vesszük a hiányzókat, s ha úgy tűnik, hogy közülünk valakinek szüksége van segítségre, őt is meglátogatjuk.

A húsvét utáni első összejövetelünk a szokásos áhítattal kezdődött, de már előtte a sürgés-forgás jelezte, hogy ez az alkalom nem a megszokott beszélgetéssel folytatódik. Néhányan a régi tagok közül mint családtagok figyelünk egymásra, így adódott, hogy Csehi Józsefné Évát születésnapja alkalmából tortával és virággal köszöntöttük. Éva a kezdetek óta odaadó, lelkes tagja a diakóniának. Ő az, aki – míg lehetősége volt –, a legtöbb látogatást vállalta, szeretettel segített mindenkin. Ha kellett, orvoshoz, kezelésre vitt beteget, jó énekhangjával mint kántor kísérte a szórványon szolgáló teológusokat. A mai napig is odaadóan végzi munkáját, újságot árul és még sok mindenben segít ott, ahol szükség van rá. Az új-

ság hasábjain keresztül is kívánjuk, Isten áldása kísérje további életét és adjon neki erőt, egészséget a további munkához.

Az idő nagy léptekben haladt előre és már itt van pünkösd ünnepe. Mi is imádkozunk a Szentlélek eljöveteleért, hogy le szálljon ránk, mint annak idején a tanítványokra. Töltsd el a mi szívünket is szeretettel, megértéssel és örömmel! Ennek reményében az Útmutató soraival zárom írómat: „Segíts, Úr Jézus Krisztus, hogy soha ne merüljünk el annyira a dolgainkban, hogy ne maradjon időnk és erőnk a szegények és nyomorultak közötti szolgálatra. Nyisd ki a szemünket és szívünket, hogy meglássuk mások szenvedését, amit a mi gondoskodásunkra akarsz bízni, hogy segítsünk rajtuk, ahol csak tudunk.” (H. Bezzel)

KOVÁCS TIBORNÉ

A Lelki Támogató Közösségről

„...*hogy mi is megvigasztalassunk másokat minden nyomorúságban azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket.*” [2Kor 1,4]

Néhány évvel ezelőtt indult az evangélikus gyülekezetben egy gyászfeloldozó csoport. Édesanyámat is hívták a szervezők, mivel édesapám nem sokkal azelőtt hunyt el. Édesanyám mindig szeretetteljes szavakkal számolt be a csoport működéséről, egy idő után elmondásból már szinte mindenkit ismertem, bár én magam még sosem voltam közöttük. Később a csoport összetétele átalakult, a résztvevők között már nem volt annyi frissen gyászoló, így átkeresztelték magukat Lelki Támogató Közösségre, és különböző más témákat is választottak beszélgetéseikhez a gyászfeloldozáson kívül.

Aztán 2016 őszén meghívtak, hogy egy alkalmat tartsak én – akkoriban a katolikus és a református lelkészek is vállaltak egy-egy szolgálatot, a foglalkozások mottójául a Filippi 4,8-at választva: *„Egyébként pedig, testvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetre méltó, ami jó hírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe!”*

Idén tavasszal ismét szükségessé vált a helyettesítés, így márciusban megkeresett a csoport, hogy vállalnék-e egy új alkalmat a megbocsátás témájában. E hatalmas és igen szerteágazó témának azt a részét emeltük ki, amikor olyasvalakinek kellene megbocsátanunk vagy olyan személytől kellene bocsánatot kérnünk, aki már nincs az élők sorában, illetve más akadályozó tényező miatt a személyes rendezés lehetetlen.

A rövid felvezető előadás után a csoport tagjai szívesen és lelkesen tettek fel kérdéseket – és nem is mindig az előadótól várták a választ, egymást is tanácsolták, bátorították. Az élénk beszélgetés alig akart abbamaradni, ezért a csoport tagjai megkértek, hogy a következő hónapban is én jöjjek, és folytassuk a megbocsátás témáját. Így áprilisban ismét ott lehettem közöttük, amikor is Lámek „hetvenhétzszeres vérbosszújától” a mózesi törvény „szemet szemért” elvén át Péter nagylelkűnek mutatkozni akaró „még hétszer is” ajánlata után eljutottunk Jézus „hetvenszer hétszer” parancsához. Beszélgettünk arról is, hogy Isten bocsánata vajon feltételes vagy feltétel nélküli, illetve, hogy mit vár tőlünk Isten az ellenünk vétő embertársaink tekintetében.

Április közepén újból megkerestek a csoport szervezői, hogy a májusi alkalmat is

vállaljam el. Most a hála témakörét jártuk körül. Bemelegítésként a csoport minden tagja felírt két-két hálaokot egy kis lapra, ezt aztán összeszedtük egy kosárba, majd felolvastuk. A család, gyermekek, unokák vezették a sort a hálaokokban, de voltak egészen meglepők is, például valaki annak örült, hogy Magyarországon nem élnek skorpiók, másvalaki pedig a „jó gyógyszerért” volt hálás. Ez utóbbi hálaok nekem különösen tetszett, hiszen a betegségek kapcsán sokkal gyakrabban hallunk arról, hogy milyen sokféle gyógyszer kell, és milyen drágák a gyógyszerek, mint arról, hogy valaki hálás azért, hogy épp a megfelelő és hatékony gyógyszereket kapja. Beszélgettünk arról, hogy bár számtalan hálaokunk lehetne, mégis csak kevésszer *érzünk*, és még kevésszer *adunk* hálát. Pedig mennyivel egészségesebbek lennénk testileg-lelkileg, ha panaszkodásverseny helyett hálaVERSENYEKET rendeznénk!

Egy biztos: ezért a csoportért minden résztvevő hálás, mert itt nem csupán sors-társakra, hanem barátokra, egymást támogató, biztató testvérekre is találtak.

NIKODÉM NOÉMI

Tavaszi ifjúsági kirándulás

2017. május 1-jén a rákóczi telepi fiatalokkal, gyermekekkel, összesen 19-en a Hajdúságba kirándultunk. Meglátogattuk a „kálvinista Rómát”, Debrecent.

Utunk első állomása a református nagytemplom volt. A reformáció 500. évfordulójára szépen felújították a templomot és a környező épületeket, valamint az előttük lévő teret. A nagytemplom két történelmi eseménynek is színhelyévé lett: az 1848–1849-es szabadságharc kormányza Debrecenbe menekülve itt mondta ki 1849. április 14-én a Habsburg-ház trónfosztását, és hirdette ki a Függetlenségi Nyilatkozatot. Az esemény központi alakja Kossuth Lajos, aki maga is evangélikus volt. A templomban használt korabeli széke történelmi re-

likvia. Az Ideiglenes Nemzetgyűlés 1944 decemberében szintén a nagytemplomban ülésezett. Az épületben van egy makettkiállítás is a jeruzsálemi templomról. Arról, hogy a salamoni templomtól kezdődően egészen a Jézus által látott templomig hogyan nézhetett ki.

A gyermekek számára a debreceni nagytemplom két tornyának meglátogatása volt a legnagyobb élmény. A kilátás nagy hatással volt mindannyiunkra. Sajnos a hétfői szünnap miatt a református kollégiumot akkor nem tudtuk meglátogatni.

A következő állomás a debreceni vidámpark volt, amelyet az alsósok élveztek legjobban. Mi felnőttek csak nosztalgizáltunk azon, hogy gyerekkorunkban is ilyen

eszközök voltak már használatban. Lassan fel kell újítani az egész parkot.

A nap utolsó állomása a Hortobágy volt, amely sokat változott az évtizedek alatt. A puszta már nem is olyan puszta. Sok a fa és a cserje. A fogyasztói kultúra teljesen áthatja a kilenclyukú híd környezetét. A fiatalokat nem a látvány és a táj kötötte le, hanem a vásárolható portéka.

Ez a kirándulás is formálta ezt a kis közösséget. Reméljük, hogy a következő generációk figyelmét fel tudjuk hívni arra, ami igazán értékes és maradandó!

LACZKI JÁNOS

A 95 TÉTEL

**Írta és közzétette LUTHER MÁRTON (1483–1546)
német reformátor 1517. október 31-én Wittenbergben,
a vártemplom kapujára szögezve.**

Az igazság kiderítése és igyekezetétől indítva, megvitatásra kerülnek az alábbi tételek Wittenbergben, tisztelendő Luther Márton atya, a szabad művészetek és a szent teológia magisztere, s ugyanott ezeknek rendes előadója elnökletével. Ezért kéri, hogy akik nem jelenhetnek meg ezeket velünk élőszóban megvitatni, tegyék meg távolból írásban. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében. Ámen.

1. Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: „Térjete meg!” – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4, 17).
2. Ezt az ígét nem vonatkoztathatjuk a bűnbánat szentségi gyakorlására, azaz a bűnvallásra és a jóvátételre, ami a papok közreműködésével történik.
3. De nem is vonatkoztathatjuk kizárólag csak a belső bűnbánatra, mert a szív töredelme mit sem ér, ha nem hozza magával külsőleg a bűnös mivoltunk elleni sokoldalú halálos küzdelmet.
4. Ez a győtrődő küzdelem tehát mindaddig tart, míg az ember gyűlöli vétke önmagát (ez az igazi belső bűnbánat), vagyis a mennyek országába való bemenetelig.
5. A pápa nem akar senkit mentesíteni és nem is mentesít a jóvá tevő bűnhődéstől, hanem csak attól, amit saját illetékességében vagy az egyházi jogszabályok szerint maga rótt ki.
6. A pápa nem bocsáthat meg másként egyetlen vétke sem, csak azért, hogy azt Istentől megbocsátottnak jelenti ki és fogadja el. Viszont kétség kívül megbocsáthatja az ő számára fenntartott eseteket: ezek semmi-bevétele esetén a vétkesség kétség kívül megmarad.
7. Isten senkinek nem bocsátja meg vétkeit anélkül, hogy egyszersmind alá ne vetné a megalázkodót mindenben a helyette eljáró papnak.
8. A bűnbánati egyházi jogszabályok csak az élőkre érvényesek, és azok szerint haldoklókra semmit sem szabad kiróni.
9. Ennélfogva jót tesz velünk a Szentlélek a pápa által, mikor (a pápa) a rendelkezéseiben mindig kivétellel teszi a halál óráját és a szükséghelyzetet.
10. Képzetlenül és hibásan járnak el azok a papok, akik a haldoklóktól egyházi jogszabály szerinti bűnbánati teljesítményt követelnek a purgatóriumban.
11. Bizonyosnak tűnik, hogy azt a konkolyt, hogy az egyházi jog szerinti jóvá tevő bűnhődést át lehet változtatni purgatóriumbeli bűnhődésre, akkor hintették el, mikor a püspökök aludtak.
12. Régente az egyház által meghatározott büntetéseket nem a feloldozás után, hanem a feloldozást megelőzően szabták ki, hogy ezzel próbára tegyék a töredelem őszinte voltát.
13. A haldoklók halálukért mindennel megfizetnek, és az egyházi jogi szabályok számára már halottak, joggal illeti meg őket az azoktól való feloldás.
14. A haldoklóban lelki épségének és szeretetének tökéletlensége szükségképpen nagy félelmet támaszt, annál nagyobb, minél tökéletlenebb volt.
15. Ez a félelem és borzadás magában is elég (hogy mást ne mondjak) a purgatóriumi szenvedést előidézni, mivel a reménytelenség borzalmával határos.
16. Láthatjuk, hogy a pokol, a purgatórium és a menny úgy különbözik egymástól, mint a reményvesztés, a kétséggel küzdés és a biztonság.
17. Látható, hogy a lelkeknek a purgatóriumban arra van szükségük, hogy mind félelmük fogyjon, mind szeretetük szaporodjék.
18. Nem látszik bizonyítottnak sem érvekkel, sem szentírási helyekkel, hogy (a purgatóriumban lévő lelkek) kívül lennének a szeretetet kiérdemlő vagy azt fokozó állapotban (Isten irgalmán).
19. De az sem látszik bizonyítottnak, hogy legalábbis mindnyájan biztosak és biztonságban vannak boldogságra jutásuk felől, jóllehet mi ebben teljesen bizonyosak vagyunk.
20. Tehát a pápa a minden bűnhődés teljes elengedésén nem egyszerűen minden bűnhődés elengedését érti, hanem csak az általa kiróttát.

21. Tehát tévednek azok a búcsúhirdetők, akik azt mondják, hogy a pápa bűnhődéselengedése ez embert minden bűnhődéstől feloldja és menti.
22. Éppenséggel semmit nem enged el a purgatóriumban lévő lelkeknek, amit ebben az életben kellett volna az egyházi jogszabályok szerint teljesíteniük.
23. Ha valaki egyáltalán megkaphatja minden bűnhődése valamilyen elengedését, akkor biztos, hogy ezt csak a legtökéletesebbek kaphatják meg, tehát igen kevesen.
24. Természetesen az emberek legnagyobb részét becsapják, amikor nagy hanggal, minden megkülönböztetés nélkül ígérnek nekik a bűnhődés feloldását.
25. Amilyen hatalmas a pápának a purgatórium felett, ugyanolyan hatalmas van bármely püspöknek vagy lelkésznek a maga püspökségében, illetve gyülekezetében.
26. Nagyon jól teszi a pápa, hogy a (purgatóriumban lévő) lelkeknek nem a kulcsok hatalmával ad elengedést, (amivel [ott] nem rendelkezik), hanem közbenjáró könyörgés által.
27. Emberi balgaságot hirdetnek, amikor azt mondják, hogy mihelyt a ládába dobott pénz megcsörren, a lélek azonnal a mennybe száll.
28. Csak annyi bizonyos, hogy a ládában megcsörrenő pénz által nagyra nőhet a haszonlesés és a kapzsiság. Az egyház közbenjáró szolgálatának eredményessége azonban egyedül Isten jó tetszésétől függ.
29. Ki tudja, hogy vágyódik-e minden purgatóriumban lévő lélek arra, hogy őt onnan kiváltsák? A legenda szerint sem Szeverinus, sem Paszká-lisz (pápák) nem igényelték ezt.
30. Senki sem biztos a maga töredelmének valódisága felől, még kevésbé a következmény: a teljes elengedés felől.
31. Amilyen ritka az igazán bűnbánó ember, épp olyan ritka az igazán elengedést nyerő, vagyis nagyon ritka.
32. Örök büntetést kapnak tanítóikkal együtt, akik a búcsúcédulákkal biztonságban hiszik magukat az üdvösségük dolgában.
33. Nagyon kell óvakodnunk azoktól, akik azt mondják, hogy a pápának azok az elengedései (azaz búcsúi) Istennek ama felbecsülhetetlen ajándékai, amelyek által rendbe jön az ember dolga Istennel.
34. Ugyanis a búcsúnak ez a kegyelme csak a bűnbánat szentségével (és) ember által kiszabott jóvá tevő bűnhődésre vonatkozik.
35. Nem keresztyénséget prédikálnak, akik azt tanítják, hogy aki lelket akar kiváltani vagy gyónási kiváltságot vásárolni, annak nincs szüksége töredelemre.
36. Minden igazán szívén talált keresztyén részesül a bűnhődésnek és a vétkességnek teljes elengedésében búcsúcédula nélkül is.
37. Aki csak igazi keresztyén, akár élő, akár halott, az részese Krisztus és az anyaszentegyház minden kincsének, s ezt Isten adta neki, búcsúcédula nélkül is.
38. A (bűnhődés) pápai elengedését és a (kegyelemben) részesítést mégsem szabad semmiképpen sem megvetni, mert az (mint mondtam) az isteni elengedés kinyilvánítása.
39. A legképzettebb teológusnak is igen nehéz egyszerre megtapasztalnia a nép előtt a bőséges búcsút és az igaz töredelmet.
40. Az igazi töredelem keresi és szereti a bűnhődést, viszont a búcsú bősége elkényelmesíti és a bűnhődést gyűlöletessé teszi, legalábbis esetenként.
41. Óvatosan kell az apostoli (azaz pápai) búcsút prédikálni, nehogy a nép félreértse és elébe helyezze azt a szeretet jócselekedeteinek.
42. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa véleménye szerint a búcsúvásárlás semmilyen tekintetben nem állítható egy sorba az irgalmasság cselekedeteivel.
43. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy jobb dolgot tesz, aki a szegénynek ad, vagy a rászorulóknak kölcsönöz, mint hogyha búcsút vásárol.
44. Ugyanis a szeretet cselekedete által nő a szeretet és javul az ember, de a búcsú által nem lesz jobb, csak a bűnhődéstől mentesebb.
45. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy aki látja a rászorulókat és azt elhanyagolva búcsúra költ, az nem a pápa elengedését szerzi meg, hanem Isten rosszallását.
46. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy – hacsak nem dúskálnak a feleslegben – mindazt, ami az élet fenntartásához szükséges, tartsák köte-

lességüknek házuk népe javára fordítani, és semmiképp se pazarolják búcsúkra.

47. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a búcsúvásárlás nem parancsolat, hanem szabad döntés dolga.

48. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa a búcsúban való részesítéssel inkább az érte való áhítatos imádkozást akarja elérni, sem mint a készpénzt, mert az előbbire nagyobb szüksége van.

49. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa búcsúja akkor hasznosak, ha nem beléjük vetjük bizalmunkat. Viszont nagyon ártalmasak, ha általuk elvész az istenfélelmünk.

50. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy ha a pápa tudna a búcsúhirdetők zsarolásairól, azt akarná, hogy inkább éjjen porig Szent Péter bazilikája, mint azt, hogy juhainak bőréből, húsból és csontjából épüljön fel.

51. Arra kell tanítani a keresztyéneket, hogy a pápa, ha szükséges volna, kész lenne (ahogy illik) még Szent Péter bazilikájának eladása árán is saját pénzéből segíteni azokat, akiknek legtöbbször némely búcsúhirdetők kicsalják a pénzüket.

52. Hiábavaló a búcsúcédulák alapján bízni az üdvösségben, még ha a búcsúmegbízott, sőt akár a pápa a saját lelkével kezeskednék is érte.

53. Krisztus és a pápa ellenségei azok, akik a búcsú hirdetése miatt Isten ígését más templomokban teljesen elnémítják.

54. Jogsérelem éri Isten ígését, ha ugyanabban a prédikációban ugyanannyi vagy több időt szentelünk a búcsúnak, mint Isten ígéje hirdetésének.

55. A pápa gondolata szükségképpen az, hogy ha a csekély értékű búcsút egy haranggal, egy díszfelvonulással és egy szertartással ünneplik, akkor az evangéliumot, ami a legnagyobb dolog, száz haranggal, száz díszfelvonulással, száz szertartással kell hirdetni.

56. Az egyház kincse, amelyből a pápa a búcsúkat engedélyezi, nincs eléggé megnevezve, és Krisztus nép is ismeri azt.

57. Nyilvánvaló, hogy itt nem mulandó javakról van szó, mert azokat sok egyházi szónok nem egykönnyen osztogatja, hanem inkább gyűjti.

58. De nem is Krisztus és a szentek érdemeiről van szó, hiszen azok mindenkor, a pápa közreműködése nélkül is, munkálják a belső ember számára a kegyelmet, a külső ember számára pedig a keresztet, a halált és a poklot.

59. Szent Lőrinc ugyan azt mondta, hogy az egyház kincse a szegények, de ő korának szokásos kifejezésével élt.

60. Nem vakmerőség kimondani, hogy az egyház kincse az egyház kulcsai (melyeket Krisztus érdeméért kapott).

61. Világos ugyanis, hogy a bűnhődés elengedésére és a (meghatározott) esetekre (vonatkozóan) elegendő a pápának a saját hatalma.

62. Az egyház kincse valójában Isten dicsőségének és kegyelmének szent evangéliuma (örömhíre). De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőkből utolsóká teszik.

63. De ezt méltán igen gyűlölik, mert elsőkből utolsóká teszik.

64. A búcsú kincsét viszont igen kedvelik, mert utolsókból elsőkké teszik.

65. Az evangélium kincse olyan háló, amellyel egykor az anyagi javak embereit halászták.

66. A búcsú kincse pedig olyan háló, amellyel ma az emberek anyagi javait halásszák.

67. A búcsú, amiről a búcsúhirdetők azt hirdetik, hogy a legnagyobb áldás, valóban az, de a kereset szempontjából.

68. Valójában azonban a búcsú Isten kegyelméhez és a keresztjóságához mérten a legeslegkisebb dolog.

69. A püspökök és a lelkipásztorok (jogilag) kötelesek az apostoli búcsú hirdetőit teljes tisztelettel fogadni,

70. arra, hogy ezek ne a maguk álmait hirdessék a pápa megbízása helyett.

71. Aki az apostoli búcsú igazsága ellen szól, kiátkozást és gyalázatot érdemel,

72. de áldott, aki gondosan eljár a búcsúhirdető szavainak önkénye és önfejűsége ellen.

73. Ahogy a pápa is joggal sújt le villámával azokra, akik a búcsúügyben bármi módon csalást követnek el,

74. de sokkal inkább készül villámával lesújtani azokra, akik a búcsú ürügyén a szent szeretet és a való igazság kijátszásán mesterkednek.

75. Örültség azt vélni, hogy a pápai búcsú akkorák, hogy feloldozhatják az embert, még ha valaki képtelenséget mondva az istenszülő (Máriát) erőszakolta volna is meg.

76. Ellenkezőleg azt állítjuk, hogy a pápai búcsú a vétkekesség tekintetében a búcsú alá eső legkisebb bűnöket sem vehetik el.

77. Az a szóbeszéd, hogy maga Szent Péter sem adhatna nagyobb kegyelmet, ha ő volna most a pápa, káromlás Szent Péter és a pápa ellen.

78. Ellenkezőleg: azt állítjuk, hogy neki is és bármelyik pápának is nagyobb erői vannak, tudniillik az evangélium, a gyógyítások kegyelmi ajándékai stb. (1Kor 12,9–10 szerint.)

79. Káromlást szól, aki azt állítja, hogy a pápai címmel ellátva felállított kereszt felér Krisztus keresztjével.

80. Számot fognak adni azok a püspökök, lelkészek és teológusok, akik túriki, hogy ilyesmiket prédikáljanak a népnek.

81. A búcsúról való ilyen önkényes prédikálás azt eredményezi, hogy a tudós férfiaknak sem könnyű a pápa tekintélyét megvédeni a rágalomtól, vagy éppen az egyszerű hívek fortélyos kérdéseitől.

82. Például: Miért nem üríti ki a pápa a purgatóriumot szentséges szeretetből és a lelkek oly nagy szüksége miatt, ami minden indíték közt a legigazságosabb, ha számtalan lelket kivált a (Szent Péter) bazilika építésére adott szennyes pénzért, ami igen jelentéktelen indíték erre?

83. Továbbá: Miért vannak még mindig halotti misék és évfordulóünnepnek a lelkekért, és miért nem adják vissza, vagy miért nem engedik visszavenni a halottakért tett adományokat, ha a kiváltottakért való imádság immár a búcsúcédula révén feleslegessé és jogtalaná vált?

84. Továbbá: Miféle újfajta kegyelme Istennek és a pápának az, hogy megengedik, hogy egy istentelen és gonosz ember pénzért kiváltson egy kegyes és istenszerető lelket, viszont azt a kegyes és kedves lelket nem váltják ki ingyen szeretetből, saját rászorultsága miatt?

85. Továbbá: A bűnhődésre vonatkozó egyházi előírások ténylegesen, és mint régóta nem alkalmazottak, magukban érvénytelenek és halottak. Miért történik a tőlük való mentesítés pénzzel, búcsúkat engedélyezésével, mintha érvényesek és hatályosak volnának?

86. Továbbá: Miért nem építi fel a pápa – akinek vagyona ma felülmúlja a dúsgazdag (ókori) Crassusok kincsét is – Szent Péternek legalább azt az egy bazilikát inkább a maga pénzéből, mint szegény híveiből?

87. Továbbá: Mit enged el, vagy mit nyújt a pápa azoknak, akik a tökéletes töredelem által jogosultak a teljes elengedésre és (kegyelemben) részesítésre?

88. Továbbá: Miből lenne nagyobb haszna az egyháznak, mint abból, ha a pápa – amit most csak egyszer tesz meg – naponta százszor osztana elengedést és (kegyelemben) részesítést a hívek bármelyikének?

89. Mivel a pápa a lelkek üdvét inkább a búcsú által keresi, mint a pénz által, miért szünteti meg a már régebben engedélyezett búcsúcédulákat és búcsúkat, mikor azok ugyanolyan hatásosak?

90. Ha az egyszerű híveknek aggályos érveit pusztán hatalommal elnyomjuk és nem értelmes megválaszolással oldjuk fel, azzal az egyházzal és a pápát ellenségeik előtt nevétségessé, a keresztyéneket pedig szerencsétlenné tesszük.

91. Ha tehát a búcsúkat a pápa lelkületének és gondolatának megfelelően hirdetnék, könnyű volna felelni mindezekre (a kérdésekre), sőt fel sem merülnének.

92. Távozzanak tehát azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Béke, béke.” – de nincs béke! (Ez 13,10.16).

93. Tegyük jól a dolgukat azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: „Kereszt, kereszt!” – de nincs kereszt!

94. Buzdítsuk azért a keresztyéneket, hogy fejüket: Krisztust bűnhődésen, halálon és poklon át is követni igyekezzenek,

95. és abban bízzanak, hogy inkább sok szorongattatáson át, mintsem a béke biztonságán át jutnak be a mennybe (ApCsel 17,22).

Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül,
a mely vettetett, mely a Jézus Krisztus. (1Kor 3,11)

S.D.G.

(Magyar nyelvre fordította dr. Zsigmondy Árpád latinból két korábbi fordítást is – Takács János 1937, Soproni Líceum 1995 – felhasználva. Megjelentette 1996-ban L. M. halálának 450. évfordulója alkalmából az Evangélikus Országos Múzeum és a Huszár Gál Papír- és Könyvesbolt Budapestén.)

Salamon, fonál, smile...

Avagy konfirmáció történet Orosházán

Harminckét hetedikes diák. Kamaszok. Mutáló fiúk, serdülő lányok. Vadonatúj, egységes hófehér ruhában, hármas oszlopban vonulnak a templomba. Előttük az iskolalelkész, mögöttük a mentorai és a presbiterok, végül az igazgatólelkész. Bekerítve. Hangosan szól az ének, az ő hangjuk bátortalan. Ékes rendben megkezesztesznek közülük ötöt. És folyik a víz a hajukon, homlokukon, arcukon. Majd nagy félkörbe állnak, és mondják a nevüket. Ki hangosabban, ki halkabban. És ismétlik a hitvallás szavait: „...mindhalálig. Ámen!” Három körben térdepelnek az oltár elé, és nyújtják jobbukat mindannyian. Hallják az áldó igéket. Van, aki el is mosolyodik rajta: talált. Aztán még jobban bekerítve találják magukat, mert mögöttük állnak a „konfirmandusmentorai”. Tanárok, presbiterok, felnőttek, idősebb diáktársak és lelkészek, akik szeptember óta kísérték őket imádsággal, barátsággal, bátorítással. Nem hiába. (További három társukért még ezután is fontos lesz imádkozni. Ők most nem konfirmáltak. Reméljük, később beérik majd az ő lelkükben is az elvetett mag.) Elöl a fiatalok sora, mögöttük a mentorké. Vállukon nyugvó kezek. Nehéz kezek.

Simogató kezek. De ezek nem tanárok kezei. Nem: testvérek! Idősebb testvéreké. Akik éneklük a Confirmat. Együtt. Imádsággal, áldó érintéssel. A Szentlélek Istenre bízva őket. Megtörtént.

Azután mindenki leül. Csak az iskolalelkész lép az oltártérbe. Ekkor a hozzátartozók közül többen az órájukra néznek: „10.45 van. Ajj! És még csak most kezd prédikálni?” Ráadásul az Ószövetségből olvas, Salamon templomszentelési imádságából. Ám furcsa mód csak három dolgot említ. A templomot, a közösséget és az egyént. Akikért gyakor a templomépítő király imádkozott, sok dologban hasonlítanak hozzánk. Templomban vagyunk mi is, a családunk is itt van velünk, és egyenként mindannyian. Aztán lehajol és felemel egy fehér fonalköteget, rábízta egy férfiemberre, aki kilépve a padból átveszi tőle. A pirost egy fiatal mentornak adja, a türkizt pedig egy hitoktatónak. Az igehirdető gyengének, kócosnak, szánalmasnak nevezi az összeviszta álló fonalakat. Majd a hajfonatkészítést említi, s megkéri a három segítőt, hogy haj módjára fonják össze a három fonalköteget. Míg ők kerülgetik egymást a két és fél méter hosszú fonalakkal, a lelkész

gyermekkori ügyetlenségét említi. Hiába akarta az anyukája haját befogni, a két kezében lévő tincsek mindig szétcsúsztak. S beszél az említett hármasság fontosságáról. A templom, a család és az egyének összefonódásának lehetőségéről, erejéről. Közben elkészül a háromszín-fonot. Már hiába akarná bárki szétépteni, nem bírná. Már nem is olyan kócos. Sőt, amint az oltárkerítés két szélére odarögzítik, középen smile-t rajzol a gyülekezet elé. Mintha csak az Úristen mosolyogna a gyülekezet felnőtt és a frissen konfirmált közösségére. Ehhez térdelve veszik első úrvacsorájukat a fiatalok, és követik őket még vagy 150-en (az igazgatólelkész és a vendég lelkészről szolgálata által). A Himnusz és az áldás után csoportképek készülnek. Sok büszke szülő emeli magasba telefonját, fényképezőjét.

Valami történt. Hogy valójában mi, azt talán sem ők, sem gyermekeik nem tudják pontosan megfogalmazni. De az biztos, hogy van mit és van kit fényképezni. Hiszen valami valóban történt: az orosházi evangélikus gyülekezet gyarapodott 32 fiatalal. Akikért lehet továbbimádkozni. Akikre lehet számítani. Akiknek át lehet adni az evangélium drága kincsét. Kérjük és reméljük, hogy az hűséges lelkekre találjon!

SZIGETHY SZILÁRD

A 2017-ben konfirmáltak névsora

- **Árus Vivien:** „A ti szelídségeitek legyen ismert minden ember előtt! Az Úr közel!” [Fil 4,5]
- **Berezvai Bettina:** „Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki benne bíz!” [Zsolt 34,9]
- **Berki Beáta:** „Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.” [1n 4,16b]
- **Berki Csenge:** „Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Isten.” [Mt 5,8]
- **Bogár Barbara:** „De nekem olyan jó Isten közelsége! Uramat, az Urat tartom oltalmamnak. Hirdetem minden tettet.” [Zsolt 73,28]
- **Borbély Tímea:** „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” [2Kor 12,9]
- **Börcsök Tamara:** „Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek.” [Mt 5,9]
- **Bubla Levente:** „Add nekem a szívedet, fiam, és tartsd szemed előtt utaimat!” [Péld 23,26]
- **Buzás Izabella:** „Nem ti választottatok ki engem, hanem én

választottalak ki titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kérte az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” [Jn 15,16]

- **Csizmadia Laura:** „Énekeljete az Úrnak hárfakísérettel, hárfakísérettel zengő éneket!” [Zsolt 98,5]
- **Csökő Sándor:** „Kérjete, és adatik nektek, keressete, és találtok, zörgessete, és megnyitattik nektek.” [Mt 7,7]
- **Dimák Balázs:** „Ami tehát szeretnéte, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjete velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták.” [Mt 7,12]
- **Domján Milán:** „Ezért tehát ha valaki Krisztusban van, új teremtes az a régi elmúlt, és íme: új jött létre.” [2Kor 5,17]
- **Farkas Andrea:** „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” [Mt 5,16]
- **Fodor Gergő:** „Harcold meg a hit nemes harcát, ragadd meg az örök életet, amelyre elhívattál, amelyről vallást tettél szép hitvallással soktanú előtt.” [1Tim 6,12]
- **Gajdács Pál:** „Tudd meg azért ma, és szívleld meg: az Úr az Isten fenn az égben és lenn a földön, nincs más! Tartsd meg

FALUNAP

SZENTETORNYÁN

2017. június 24-én (szombaton)
az evangélikus templom körül.

Coming in Summer!
Trusting God in another world?
Lessons from Daniel

**ANGOL NYELVŰ
HITTANTÁBOR**

2017. július 23-30.
Benka Gyula Evangélikus
Általános Iskola (Szarvás)

evangélikus
IFITÁBOR 2017
június 18-23 között

Szeghalom Vidra tanya

Részvételi díj: 12.000 Ft
Jelentkezz a
lelkésznedél!

AMIRE SZÁMÍTHATSZ:
jó társaság, vidámság, éjszakai túra,
láthatatlan színház, csoportjáték,
sok zene és sport, fürdőzés, kirándulás,
beszélgetések a Biblia nyomán, számháború
SZÁMÍTUNK RÁD! HOZD EL A BARÁTODAT IS!

KÖZ-ÉP-PONT
Erdélyi Lutheránus Ifjúsági Találkozó
Válaszút, 2017. július 18-22.
Válaszd az életet!

rendelkezéseit és parancsolatait, amelyeket ma parancsolok neked!" [5Móz 4,39-40a]

- **Hellental Mary:** „...örököljétek az országot, amely készen áll számotokra a világ kezdete óta.” [Mt 25,34b]
- **Hovorka Tamás:** „Mindenre van erőm Krisztusban, aki megerősít engem.” [Fil 4,13]
- **Keresztes Tibor:** „Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítelek, meg is segítelek, sőt győzelmes jobboldal támogatlak.” [Ézs 41,10]
- **Magó Jázmin:** „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje.” [Jn 6,68-69]
- **Markovics Réka:** „Gyönyörködj az Úrban, és megadja szíved kéréseit!” [Zsolt 37,4]
- **Mizsur Anita:** „A jó cselekvésében pedig ne fáradjunk el, mert a maga idejében aratunk majd, ha meg nem lankadunk.” [Gal 6,9]
- **Molnár Balázs:** „Menjete be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják.” [Mt 7,13-14]

- **Molnár-Farkas Noel:** „Az ÚR a te őriződ, az ÚR a te oltalmad jobb kezéd felől.” [Zsolt 121,5]
- **Nagy László:** „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőt, a szeretet és a józanság lelkét.” [2Tim 1,7]
- **Ribárszki István:** „Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt...” [Mt 10,32]
- **Skorka Szabolcs:** „Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem.” [Jn 10,27]
- **Szabó Martina:** „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.” [Jn 14,6]
- **Szabó Máté:** „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” [Ézs 40,31]
- **Szűcs Klaudia:** „A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szentlélek által.” [2Tim 1,14]
- **Veres Zsófi:** „A vidám szív a legjobb orvosság...” [Péld 17,22a]
- **Vincze Nikolett:** „Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni.” [Róm 10,11]

A Vivit kórus az Országos Evangélikus Kórustalálkozón

„Ahol a szavak elhagynak
bennünket, ott kezdődik a zene.”
[Heinrich Heine]

Köszegi-Németh József legfontosabb tanítása a kórus számára – a rengeteg énekléstechnikai segítség mellett – az érzélem átadása a közönség számára. Ennek jegyében készültünk április 1–2-ig – a kondorosi evangélikus gyülekezet vendégszeretétét élvezve – a kórustalálkozási megméretetésre. Felvetődhet a kérdés: miért kell elmenni távoli településre, amikor vannak helyben épületeink, ahol tudnánk próbálni? A válasz kézenfekvő: ha hazalát az ember, nem tud teljes odaadással helytállni.

Összkari énekekre is készültünk:

- Johann Sebastian Bach: *Jer, dicsérsjűk Isten!*
- Kecskés Balázs: *Tarts meg, Urunk, szent igédben!*
- Sulyok Imre: *150. zsoltár*
- Karl Norbert Schmid: *Áldunk téged, Istenünk*

A legnagyobb kihívás az összkari énekek közül Kecskés Balázs darabja, ami egyébként ősbemutatóként szerepelt a találkozón.

Az Országos Evangélikus Kórustalálkozó Szarvason került megrendezésre, a *Luther 500* jubileum keretében 2017. május 13–14-ig.

A kórus szombat reggel 8 órakor Szeke-

nök-püspök szavaival meghatározó keretet adott az alkalomnak.

Fellépésünk a nap harmadik részének második pontja volt, 18 óra után. A késői időpont ellenére már mindenki izgalommal várta a fellépést. Sajnos a szintetizátor tápfeszültség-ingadozása miatt már a második számnál tízperces kényszerszünetet kellett tartanunk. Magabiztosságunkat mutatja, hogy ilyen probléma után is tudtuk tőlünk telhetően tökéletesen végigénekelni a programunkat. A közönség vastapssal jutalmazott minket. Az este közös vacsorával ért véget, és 21 órakor indulhattunk haza.

Másnap a nagyszénási evangélikus gyülekezet istentiszteletén szolgáltunk, ahol Pápai Attila és Ihász Beatrix végezte az igei szolgálatot.

A kórus felkészülésében aktívan részt vett: Köszegi-Németh József karnagy (lelkierő, énektechnika-tanítás, buzdítás), Ihász Beatrix lelkész (igei támogatás, alt), Lesztván Mihályné (billentyűs közreműködés, finom sütemények, tenor-alt), Turuczka Lydia (programok leszerzése, levelezés, alt), Kecskés Norbert (kottasokszorosítás, stóllák biztosítása, tenor), Pusztainé Ravasz Ildikó (köszöntések megszervezése, szoprán), Mosolygó Miklós (basszus-tenor), dr. Schinkel dr. Gémes Etelka (mezzoszoprán), dr. Schinkel Thomas (tenor-gitáros hangulatfokozás, tenor), Fábíánné Kálnai Katalin (szoprán) – ők hárman hetenként 80 km-t tettek meg, hogy velünk tudjanak készülni, Belláné Dananai Anita (szoprán) – nagy sajnálatunkra egészségügyi okok miatt a kórustalálkozóra nem tudott velünk jönni. Szorgalmasan közreműködött még a kórus életében: Karsayné Imre Gabriella (tenor), Berger Nándorné (alt), Munkács Istvánné (alt), Tarrné Kiss Hajnalka (alt), Mihutz Margit (alt), Pusztainé Nagy Erzsébet (szoprán), Petovszky Brigitta (szoprán), Árusné Seres Angelika (szoprán), Győri-Dani Emma (szoprán), Vinczéné Ecker Anna (szoprán), Gavallérné Koszorús Éva (szoprán), legifjabb tagunk Furda Szabina (szoprán), Palyov Pál (basszus), Kiss Dániel (basszus) és

GYÖRGYI ISTVÁN (basszus)

A 2017-es év nekünk eddig az Országos Kórustalálkozóra készülésétől szól. Keddtől keddre szorgalmasan gyakoroltunk.

Az Orosházi Evangélikus Egyházközség Vivit kórusának repertoárja:

- Luther Márton: *Erős vár a mi Istenünk*
- Johann Sebastian Bach: *Ó, jertek, énekeljünk!*
- Johann Sebastian Bach: *Jesu, meine Freude* (BWV 227) – részlet a motettából
- Szokolay Sándor: *Dicsérsjűd Istened!*
- Hans Leo Hassler: *Én lelkem, áldva áldjad!*

res Pál buszával indult a találkozóra. A tét nem kicsi volt, hiszen az ország 11 legjobb evangélikus kórusa között kellett tanúságot tennünk a felkészültségünkről.

A találkozó szervezése kitűnő volt, semmiben nem szenvedtünk hiányt, köszönet ezért Lázár Zsoltnak.

Kórusunk előadását az Orosházi Fúvószenekar hat tagja is segítette Luther Márton és Hans Leo Hassler művének.

A nap kezdéseként összkari énekeket próbáltunk Kovács László Attila, dr. Bence Gábor, Lovász Péterné Balázs Magdolna és Szebek Ildikó vezényletével.

Az ünnep ige hirdetése Gáncs Péter el-

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Viszontlátásra!

A tanév legszebb ünnepére, a végzősök ballagására május 6-án nagyon sokan eljöttek. A feldíszített díszterem, a virágba borított iskola mindig méltó díszlete a megható, örömteli és egyben kissé szomorú pillanatoknak, a búcsúzásoknak. Álljanak itt a búcsúzó és búcsúztató osztályok, valamint iskolánk igazgatójának szavai. Ezek többet árulnak el iskolánk életéről, az ott folyó munkáról, bennünk a búcsú kapcsán átfutó gondolatokról, érzelmekről, mint bármiféle kommentár vagy tudósítás.

A 12. évfolyam búcsúzó szavait Németh Réka tolmácsolta:

„Különleges érzés, hogy most utoljára vagyunk itt együtt, ebben a jól ismert környezetben, ahol megannyi élményt éltünk át. Itt találkoztunk először, s itt zárjuk le életünk ezen, változásokkal teli szakaszát.

Kedves Végzős Diáktársaim! Az itt eltöltött évek során számtalan emléket, tapasztalatot, tudást és boldog percet kaptunk, melyek gazdagabbá tették közösségeinket. Gondoljatok vissza a Móricka bátra, a közös színház- és operalátogatásokra vagy az osztálykirándulásokra. Mindezek mellett barátságok, szerelmek is

születtek, melyek akár egy életen át is kísérhetnek minket. S bár néha civódtunk is, ha úgy hozta az élet, vitáink csak rövid ideig tartottak, s hamar feloldódtak múltó szeszélyeink tengerében. A közösség formálódása és az emberi kapcsolatok mellett az évek múltán számos apró mozzanat is

emlékké nemesedik majd: az órák kezdetét és végét jelző csengő hangja, a pizza illata, mely betöltötte az iskola légtérét, a csendesnapok, melyek olykor nem is kifejezetten a csendről szóltak, vagy a kisebb gyermekek megregulázása egy-egy ügyeletesi hetünk alatt. Kedves Tanáraink! Önök legjobb tudásukat felhasználva megtanítottak minket olyan ismeretekre, melyek alapot adnak a nagybetűs Életbe való továbblépéshez. A tárgyi tudás mellett megtanítottak minket a kitarító munka tiszteletére, egymás elfogadására, a megbocsátásra és a türelemre. Köszönjük a törődést, a figyelmet, a tengernyi támogatást, az évek során belénk vetett hitet, és azt, hogy soha nem elégedhettünk meg a középszerrel. Drága Szüleink és Barátaink! Mit is mondhatnánk nektek ezekben a pillanatokban? Köszönjük a szeretetet, a törődést, a bizalmat. Nézzetek ránk most, és higgyétek el: hálásak vagyunk mindenért! Köszönjük, hogy biztattatok minket szárnyaink próbálgatására, hiszen hamarosan elhagyjuk a biztonságos családi fészket. Kedves Itt Maradó Diáktársak! Töletek is búcsúznak. Igyekezünk számotokra olyan hasznos tapasztalatokat, praktikákat adni, amelyekkel átvészeltethetitek az iskolai éveket. Kívánjuk, hogy ne felejtetek el bennünket, s fogadjatok örömmel, ha visszatérünk, persze már csak látogatóba... Kedves 12.-esek, akik velem együtt most búcsúztok!

„Nézz vissza most egy percre, nézz az útra Nézd meg, mit tett, mit alkotott a munka, Nézz vissza... aztán ismét csak előre, S indulj tovább az alkotó jövőbe!”

[Kiss Jenő]

Ezek a szavak váljanak útravalóitokká, s kívánom, hogy valódi és igaz célotok felé tartatok, mikor feljebb léptek életek lépcsőjén.

Végezetül a 12. évfolyam nevében most Isten áldását kérem tanárainkra, családjainkra, barátainkra és egész életünkre.

Köszönöm a figyelmet és sose hagyjon el benneteket a remény!”

A 11. évfolyam nevében Sebestyén Gábor mondta el a búcsú szavait:

„Kedves Ballagó Diáktársaim!

Engem ért a megtiszteltetés, hogy a 11-es diákok nevében szóljak hozzátok. A mai napon sokan búcsúztatunk titeket: tanáraink, iskolánk vezetősege, szülők, barátok.

Eljött végre 2017. május 6., a ballagás napja. Hetek óta erre készülünk mindannyian. Folyosók, termek feldíszítve, virág a kézben, tarisznya a vállon. Különös élmény vár ma rátok, hiszen megteszitek a felnőtt élet felé vezető út első lépéseit. Ez a szimbolikus séta, amit ballagásnak hívunk, végigvezet a közös múltunk termein, lépcsőin, élményein. Könnyes szemmel és hálával teli szívvel emlékszünk vissza ezekre veletek együtt.

Talán szomorúság fog el benneteket, ha arra gondoltok, hogy eljött ez az idő. De az itt eltöltött évek alatt kiismertetek mindent. Tisztában vagytok vele, melyik tanteremben melyik szék billeg, és hol lehet észrevétlenül puskázni. Bár elhagyjátok az iskolát, mi továbbra is örömmel látunk falai közt titeket. Bárhova is sodorjon az élet, a szívetek visszahúzó majd ide.

Ez a nap egy mérföldkő, életutatok fontos állomása. Egy olyan pont, ahol választás előtt álltok. Körvonalazódik a továbbtanulás hogyanja és mikéntje, tetőfokára hág az izgalom a jövő heti vizsgák miatt is.

A mai nappal bennünk, 11.-esekben is tudatosul, hogy szeptembertől a nyomdokaitokba lépünk. Talán még jobban tartunk ettől a váltástól, mint ti, kedves végzősök, hiszen a 12. tanév igazán komoly kihívásokat tartogat.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

A nyakunkba vesszünk egy újabb adag felelősséget, ti pedig munkátokat becsülettel és oly nagy kitartással elvégezve, mosolyogva néztek vissza ránk.

A mai nap egy új kezdet. Mától fogva másnak is felelősséggel tartoztok, nem csak tanáraitoknak és születeknek. Az alma materből kilépve már nem csak a jegyeitekért, a rátok rótt iskolai feladatokért feleltek. Mától minden döntés és tett súlya a ti vállatok nyomja majd, nem lesz ott az osztályfőnök, aki a hónotok alá nyúl. De hálásak lehettek neki, hiszen ő első perctől fogva erre a pillanatra készített fel.

Legyetek bátrak és állhatatosak, éljétek az élet adta lehetőségekkel, valósítsátok meg az álmaitokat! Talentumaitokkal pedig úgy gazdálkodjatok, hogy mi mindannyian büszkékké lehessünk rátok. Tóth Árpád szavaival bocsátunk utatokra benneteket, és kívánunk sok sikert az érettségibe:

„Előre, föl, miénk az élet
A széles földnek kerekén,
Szemünkben csillog az ígéret
És bennünk ring a jó remény!”

Fehér Borbála, iskolánk igazgatója ezekkel a gondolatokkal köszönt el a diákoktól:

„Megtisztelő volt számunkra, tanárok/mesterek számára, hogy életeteknek ezekben a fogékony esztendeiben mellétek szegődhettünk és kísérhettünk titeket. Remélem, hogy azok az értékek, amelyek szerint igyekeztünk benneteket nevelni, számotokra is fontosak lettek, és talán segítséget adnak később is, életetek során. Ilyen alkalommal felmerül bennünk a kérdés, hogy – mi nevelők – jól használtuk-e fel a rendelkezésünkre álló időt, és mindennel felvérteztünk-e titeket, amire a felnőtt életben szükségetek lehet? Bizunk abban, hogy ez így van. Most úgy hisszük, hogy egy védett helyről indultok a felnőtt világába. Erre készültök régóta. Felnőttnek lenni jó, mert önállósággal jár, függetlenséget ad és felelősséget. De egyben nehéz is, mert a minket

körülvevő világban túl nagy a szabadság, ami bedarálhat, elbizonytalaníthat titeket, és erős az anyagi javak hajszolásának kísértése. Kellenek kapaszkodók, mert nem találjátok meg, vagy könnyen elveszíthetitek a jó irányt. Titeket itt igyekeztünk közösségben nevelni, és bizunk benne, hogy megérezteitek: méltó emberi életet csak hitben és szép emberi kapcsolatokban érdemes élni, olyan közösségben, ami biztonságot ad és kiteljesít. Néhányan közületek különösen szép eredményt értek el, ki-ki abban jeleskedett, amiben Istentől kapott talentumai szerint a legtehetségesebb.

A 12/4-ből Beyer Barnabás igazi csapatjátékos, segítőkész fiatalember. Jó érzékkel készíti fényképeit, melyekkel a Kölcsely fotópályázaton ért el 1. és 2. helyezést.

Csik Lajos a művészeti iskola táncosa. A szalagavatón táncudásával segítette a műsor összedállítását.

Az osztályprezentáció készítésében is ő jeleskedett.

Debreceni Gergő verseket ír, melyeket társaival is megoszt. Határozott egyéniség, az osztály programjának összefogója, irányítója, a szalagavatós film forgatókönyvét is ő írta, és ő is rendezte.

Dombi Diána Luca rendkívül kreatív személyiség. Több fotópályázaton szerzett értékes 1. és 2. helyezéseket.

Távolugrásban a diákolimpia megyei döntőjén 3. lett.

Havrán Hajnalka rajzversenyeken ért el rangos helyezéseket. Az osztály tablóját is az ő rajza díszíti.

Lopuch Regina segítőkészségét a közösség sokszor tapasztalta, a hittanversenyen

csapatával 1. illetve 2. helyezett lett. Szemenyei Zoltán az iskolai diákönkormányzat egyik legaktívabb, legsegítőkésebb tagja, az iskolai rendezvényeken fotózik, videózik, pakol, szervez, intézkedik. Sportol, kiváló atléta, most a diákolimpia országos döntőjére készül.

Kovács Brigitta, Kozma Georgina és Vass Noémi a Kölcsely rajzversenyen, illetve fotópályázaton értek el alkotásaikkal szép eredményeket.

A 12/6-ból kiűnő eredménnyel zárja a 12. tanévet Bacsur Fanni, Kishonti Pál, Rozgonyi Orsolya, Somogyi Bianka, Szász Dániel, Szilasi-Horváth Gréta.

Előrehozott érettségivel kilencen rendelkeznek: Bacsur Fanni (angol, olasz), Németh Réka (angol), Rozgonyi Orsolya (angol), Szabó Edina (angol), Szász Dániel (angol, német), Somogyi Bianka (angol, német), Vágó Bernadett (angol), Kishonti Pál (angol) Tuska Balázs (informatika).

Kárai Fanni és Szilasi-Horváth Gréta a Redance Hip-Hop Crew tagjaként értek el szép sikereket.

Németh Réka nem mindennapi sport szerelmese: terem 3D vadásztíjászat Európa-bajnoki 2. hely, valamint Történelmi Íjász Világbajnokság 7. hely jelzi sikereit.

Somogyi Bianka sikeres tanulmánya mellett a sporteredményei is kiemelkedőek. Négyéves kora óta úszik, a Tötöklösi Úszóegyesület tagja.

Kedvenc úszásneme a pillangó, egyik legkiemelkedőbb eredménye is ehhez köthető: a Bécsben megrendezett versenyen 200 méteres pillangóúszásban 3. helyezést ért el. Az idei eredményei: megyei diákolimpia 100 m hátúszás 1. hely, 100 m gyorsúszás 2. hely.

Az országos döntőn 7.-ként ért a célba. Bacsur Fanni Ildikó rendkívül sokoldalú személyiség. Zenei talentumait több területen is kamatoztatja, hiszen rendszeresen indult a népdaléneklési és koráléneklési versenyeken, tagja volt az iskola énekkarának, valamint a városi fúvószenekarnak. Fuvolajátéka arany minősítést kapott a megyei megmérettetésen. Szívesen szerepel iskolai és városi rendezvényeken. A Voice of the Glory diákzenekar meghatározó

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

tagja (az iskolai és a gyülekezeti szereplések mellett meghívások fellépéseket is vállalnak). Fanni remek táncos is, Antali Zoltán tanítványa. 2015-ben partnerével a Pöttös szoknya–Csónadrág táncmaraton nyertese volt. Fanni az evangélikus oktatás újraindulásának 25 éves jubileuma alkalmából meghirdetett novellairó pályázaton 3. helyezett lett. Kishonti Pál tanulmányai során minden évben kitűnő tanulmányi eredményt ért el. A természetismereti tárgyakat kiemelkedő érdeklődéssel tanulja, kutatómunkákat végez, kísérletezik. Számos iskolai, városi, területi és országos versenyen vett részt az évek folyamán, mind egyénileg, mind csapatban. Helyezései:

- a Curie Kémia Emlékverseny területi fordulójában 1. és 2. helyezett;
- az evangélikus iskolák közötti Szent-Györgyi Albert Természettudományos Versenyen 1. és 2. helyezett kémiából;
- az Irinyi János Országos Kémiaverseny területi fordulójában 1. helyezett;
- a Szalay Sándor Országos Fizika Emlékversenyen csapatban különdíjas;
- a Tornyai Sándor Országos Fizikai Feladatmegoldó Versenyen különdíjas;
- a Wigner Jenő Fizikaversenyen 2. helyezett;
- és a Zrínyi Matematikaverseny legeredményesebb iskolai versenyzője címet az idén is ő kapja.

2015-ben a kitűnő minősítést kapott tanulók közül a tantestület felterjesztését követően Kishonti Pál vehette át az Orosháza polgármestere által felajánlott jutalmat a tanévzáró ünnepélyen.

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma tehetséges, egyházi középiskolában tanuló evangélikus diákok támogatására Szteblo Gábor-ösztöndíjat írt ki. Ennek odaítélése minden év őszén pályázat útján történik. Diákjaink közül Bacsur Fanni, Somogyi Bianka, Szilasi-Horváth Gréta, Kishonti Pál, Szász Dániel, valamint Lopuch Regina és Beyer Barnabás nyertek támogatást ilyen módon tanulmányaikhoz. Kedves Lányok és Fiúk! Eljött az ideje a hálásnak, a köszönetnek is. Gondoljatok

néhány pillanatig azokra, akik segítettek, biztattak, bátorítottak benneteket az elmúlt évek során: a születekre, a családokra. Én azt hiszem, kevés szebb ajándék lehet egy édesanyának és édesapának, mint látni felnőni gyermekét, látni azt, hogy eljutott idáig, és tudni azt, hogy mindaz a sok szeretet, szigorúság, odaadás nem volt hiábavaló, mert megérte. Köszönjük, hogy bíztak bennünk és ránk bízták őket. Együtt örvendhettünk sikereiknek, bánkódhattunk kudarcaik miatt, és feltűn, szerető módon egyengettük lépteiket, és ők közben felnőttek. Lázadoztak vagy szót fogadtak, célirányosan végezték dolgukat vagy csupán céltalanul éltek bele a világba, de felnőtté lettek. Sok áldozattal jár a gyermeknevelés, de nem sok dolog van, ami ennél csodálatosabb! Kedves Szülők! Szeretettel gratulálok Önöknek a ballagó gyermekeikhez! Az iskola hagyományait követve megköszönöm a szülőknek a szívesen végzett szolgálatot, bizalmat, hűséget, az osztályfőnöki nevelőmunka segítségét. Kérem, vegye át ajándékát Somogyi Rita, Kishontiné Fekete Irén, Lopuch Pálné és Beyerné Gaál Erika. Számotokra, kedves diákok, elérkezett a szárnypróbálgatás ideje. Jobbágy Károly az egyik versenyen elhagyott repülőtérhez hasonlította az iskolát, melynek diákjai messzi, távoli célokra készülnek meghódítani. Kérdezhetitek: mit kaptunk az iskolától? A hasonlatnál maradva: az „üzemanyag” és a „motor” a ti kintarásotok és erőtök. Az iránytű az, amit mi igyekeztünk számotokra jól érzékelhetően biztosítani. Az iránytű, ami nélkül a célok elvethetők. Külső és belső iránytű szükségeltetik ma mindannyiútoknak. A külső iránytű az itt megszerzett tudás, a belső iránytű az a hit legyen. Az a hit, ami mindig képes az eget kémlelni, és megszólítani azt a hatalmat, mely örökös mindannyiunk felett. Kedves Fialatok! Legyetek mindig mértéktartók, értékadók és közösségépítők! Ne feledkeztek meg iskolátokról, vigyék tovább azokat az ajándékokat, amelyeket itt kaptatok! A legnagyobb ajándék az a kapcsolat,

baráti, osztálytársi kapocs, ami az évek alatt kialakult és összekötött, összeköt benneteket. Mert együtt könnyebb... Kívánom, hogy ennek áldását egész életetekben megtapasztaljátok. Kívánom, hogy jó eredménnyel adjatok számot tudásotokról a vizsgákon. A mi szívünkben itt maradtok. Ebben az iskolában pedig itt marad mindaz, amit ti alkottatok: a rajzok, a képek, az emlékek, amivel gazdagítottátok, de mindenekelőtt az, ahogy a mindennapi életetekkel alakítottátok minket is. Kívánom, hogy a jövőbe vetett hittel, bizalommal és akarattal – no meg némi szerencsével – lépjétek át a felnőttkor küszöbét. Erőfeszítéseiteket kísérje áldás! Egyéni életetek legyenek boldog! Ha szükségetek van jó tanácsra, segítségre, jó szóra, vagy ha meg akarjátok osztani sikereiteket, örömeiteket, vagy ha csak meg akartok pihenni a régi kedves helyen: visszavárunk benneteket! Kányádi Sándorral együtt vallom:

„Innen csak indulni lehet,
s aki indul, visszajöhet.

Tisztesség dolgában mindig
tanulhat itt, el a sírig.

Becsületből, akit innen
tarisznyáltak, azt egykönnyen

nem fogja az élet piszka,
mert itt még a sár is tiszta.”

Isten áldjon titeket! Tegyétek a tarisznyába még ezeket a bátorító sorokat, melyeket Ézsaiás könyvéből választottam: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízen kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el, [...] drágának tartalak, és becsesnek, mivel szeretlek...”

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Székácsos diákok erdei iskolában

Immár kilencedik éve, hogy iskolánk támogatásának köszönhetően különleges kiránduláson vesznek részt diákjaink. Az erdei iskola egy sajátos, az adott környezet adottságaira építő tanulásszervezési mód, ahol a tanulás a diákok aktív, cselekvő együttműködésével valósul meg. Rengeteg élmény, felfedezés forrása. Ebben lehetett újra részünk alsós tanulóinkkal.

Május 8-án 31 első és harmadikos kisdíákkal indultunk Kunbaracsra, erdei iskolába. Izgatott készülődés előzte meg ötnapos távollétünket. Igyekeztünk változatos, egyedi foglalkozásokat kérni a tábortól, és ehhez igazodó foglalkoztató feladatlapokat összeállítani, amelyeket nap mint nap töltöttek a gyerekek, ezzel is rögzítve azt a sok élményt, tudást, amihez hozzájutottak. Megismerkedhettek a nemezeléssel, a bőrrözéssel, a batikolással, a kenyérlángossütéssel. Remegő kézzel próbálhattuk ki a bir-

kanyírást, a bátrak lovagoltak is. A legnagyobb élményt a traktortúra okozta, amit nagy énekszóval kísértünk. Zárásképpen diszkót rendeztünk, az elsősök és a harmadikosok is hatalmas bulit csaptak.

Nagyon jó volt látni az összefonódást, ahogy egyre önállóbbá váltak a tábor alatt a

gyerekek, s ahogy a nagyobbak a kisebbeket segítik, és gyakorlati tapasztalatokra tesznek szert. Ez a tudás biztos, hogy megmarad.

**JANKÓ MÓNICA
SZENCZI MARIANN
ANTAL LÁSZLÓ**

Néhány gyerekszáj

„Varázslatos volt látni a munkáink végeredményét. És azt ajánlom mindenkinek, hogy próbálja ki az erdei iskolát, mert ezt nem lehet elfelejteni. Senkinek ne hiányozzon az anyukája, hanem örüljön minden nap!” (Kovács Klára 1. b)

„Nagyon jó volt együtt játszani a barátokkal, az osztálytársakkal. Kívánom, hogy balesetmentes legyen bárkinek az erdei iskola.” (Szabó Adrienn 1. b)

„Azt ajánlom mindenkinek, hogy menjenek el erdei iskolába, mert jók a programok, a diszkó, az együttlét. Próbálja ki mindenki a tábort!” (Nagy Elizabet 1. b)

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Igék, dallamok, versek, tárgyak

Pedagóguspassió a Székácsban

Ezre emlékezni fogok – mondja Bence a kilencedikből, miközben segít bepakolni a kocsiba a passió kellékeit.

Még mindannyian az elmúlt óra hatása alatt vagyunk. A gyerekek szállingóznak haza, a tanáriból is lassan elfogynak a kollégák. Gondolatban visszalopódzok, még maradni szeretnék néhány percet a díszteremben ezen a különleges úton, a kereszt tövében.

Minden évben megszólal Jézus szenvedéstörténete nagyhéten a Székács iskolában. Az elmúlt években középiskolások tolmácsolták diáktársaiknak, tanáraiknak, az idén mi, tanárok tettünk bizonyosságot arról, hogy Jézus szenvedésének állomásai mennyire megérintenek bennünket, mennyire átformálják és meghatározzák az életünket, a gondolatainkat.

A díszterem közepén magasodó kereszt-hoz egy út vezet. Miközben ifjúsági zenekarunk a Voice of the Glory tagjai zenével és énekkel hangolják a lelkünket, az útra egyre több tárgy kerül, egyre közelebb a keresztfához: pálmalevél, pénzes zacskó, kehely, pászka, párna, kövek, szétszakadt ruha, kard, nád, tövisszörű, szögek, kalapács, dobókocka, gyertya, lepel. A legnehezebb út tanúi.

Visszhangoznak bennem a felolvasott igék, az elmondott versek, a felcsendült dallamok. Mennyiszer hallottam már a passió szavait, s mintha most hallanám először. Leperegnek előttem a mozdulatok, a hangok, a léptek, s hallom a kövek puffanását, a kalapács koppanását, a gyertya sercegését.

Mind a negyvenegy tanár megtalálta magát ebben a passióban: szóban, hang-

ban, igében, versben, dallamban, tettben. Így lettünk ezen a délután Jézus negyvenegy tanítványa.

Azt szeretném, ha mindenki emlékezne arra, amit ott látott és hallott. Nem ránk, hanem Jézusra. Az ő áldozatára és szeretetére, az ő tettére és szavára, az ő mozdulataira és az ő tekintetére. Nekem ezen a napon újra a lelkembe vésődött.

SZIGETHYÉ SZENTECZKI KATALIN

NAPKÖZIS BIBLIATÁBOR

Időtartam:
2017. június 20–23.

Hely:
Székács Evangélikus
Iskola

Idén is várunk sok játékkal, kreatív foglalkozással, számtalan meglepetéssel!

HALLHATÓ IGE

Vasárnapi istentiszteleteink igehirdetéseit a kedves testvérek hétről hétre meghallgathatják az interneten is, a következő címen:

oroshaza.lutheran.hu

Isten áldása legyen minden alkalmon, ahol az Ő igéje hangzik. Hiszszük a prófétai tanítást, hogy: „...az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” [Ézs 55, 11]

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Ő jóságával vesz körül minket

Bepillantás óvodánk életébe

A 2016/2017-es nevelési év második félévére is számtalan izgalmas, érdekes programot szerveztünk óvodásainknak, hogy a hétköznapi játékot és ismeretszerzési folyamatokat változatosabbá, vonzóbbá tegyük számukra.

Február hónapban tartottuk télüző farsangi mulatságainkat. Csoportjaink a hagyományokat ápolva rigmusokkal, rövid, csattanós versikékké és énekekkel lepték meg az érdeklődő szülőket. A maskarás felvonulás, jelmezes bemutatkozás után gyermekeink önfeledt, fergeteges táncot roptak társaikkal. Jóízűen fogyasztották a farsangi csemegéket, fánkokat. Néhány nap múlva az iskolánkban is folytatódott a vidám mulatozás, nagycsoportosaink és az alsós kisdiákok együtt farsangoztak egy vidám délelőtti keretében.

A téli és tavaszi időszakban kétszer érkezett óvodánkba vándorszínház. Gyermekeink ezeken az alkalmakon maradandó irodalmi élményeket szereztek, és betekintést nyerhettek a színjátszás világába, a mesedramatizálás fortélyaiiba. Rácsodálkoztak a nagy, színes díszletekre és a színészek jelmezeire. A zenei betétek és a fordulatokkal tűzdelt mesék ismét elvarázsolták őket.

A böjti időszakban csoportjaink folyamatosan készültek a húsvéti ünnepkör egyházi és világi tartalmának megismerésére. Hitoktatóink és óvónőink a nagyhét eseményeinek feldolgozásába a gyermekcsoportokat is bevonták. Az eljátszott bibliai események megragadtak gyermekeink tudatában. A tevékeny, cselekvő részvétel so-

rán érzelmileg érintettebbek lettek, így még közelebb kerültek az Úr Jézushoz. Az iskolánkban színvonalas énekkari produkciót hallgattak meg nagycsoportosaink, majd böjti teázáson vettek részt az óvo nénikkel és a tanító nénikkel.

Március végén és április elején mind a hat csoportunkban nyílt napot tartottunk, ahová szeretettel vártuk a szülőket és a tanító néniket. Egy-egy választott tevékenységi területben mutathatták meg óvodásaink, hogy milyen érdeklődőek, mennyire tudnak figyelni, és hogyan nyilatkoznak meg egyes témákban. A foglalkozások után számtalan szebbnél szebb húsvéti dísz, dekorációt, képet, függőt készíthettek szüleikkel együtt. Ezzel a lehetőséggel nemcsak azt biztosítjuk a családoknak, hogy közelebbről is betekintést nyerjenek az óvodai hétköznapiakba, hanem a gyermekeknek is örömet szerzünk a közös készülődéssel, aminek pozitív érzelmi hatásai vannak.

A két vegyes csoportunkból április elején a nagyok úszásoktatáson vettek részt Gyopárosfürdőn. Mindennap nagy izgalommal várták az indulást, hiszen ez egy páratlan, nem mindennapi élmény volt számukra. Van, aki először így, intézményes keretek között szerzett vízközeli élményt, és voltak már kifejezetten bátor gyermekek is. A hét sikeresen zárult, hiszen a résztvevők elsajátították a vízhez szoktatás alapjait, így nyáron, családi segítséggel folytathatják a megkezdett utat.

Április 5-én kora délután Ovikupán vettünk részt nagycsoportosainkkal. A vendéglátó Eötvös iskola nagy sportcsarnokában hét óvodás csapat vetélkedett. A váltófutások, sorversenyek gyorsaságot, ügyességet, figyelmet igényeltek, aminek a miénk nagyon igyekeztek megfelelni. Végül negyedik helyezettek lettünk, és minden gyermek kapott labdát, müzliszeletet, üdítőt. Ezután közösen fagyaltozni mentek.

A húsvét előtti hetekben – ugyanúgy, mint a nevelési év más szakaszaiban is – csoportjaink részt vettek a Tipegő Istentiszteleten, ahol számos élményben volt ré-

szük. A liturgiákat összeállító pedagógus-társaink a gyermekek életkorához alkalmazkodva apró lépésenként haladtak a bibliai ismeretek átadásában, ezeket vidám egyházi dalocskákkal színesítették. Azok, akik megtisztelték már gyermekeikkel ezt a

kis családi délelőtti alkalmat, biztosan megújult szívvel és hittel tértek haza.

Április elején vártuk óvodánkba a beiratkozásra váró kicsiket és szüleiket egy játékos, énekes, vidám délutánra. Minden résztvevő megtekinthette az óvoda épületét, megismerkedhetett az óvo nénikkel, készíthetett különböző húsvéti díszeket, énekes-mondókás foglalkozáson vehetett részt. Zárásként az óvoda hatalmas udvarán fedezhették fel a játszóhelyeket.

Május első hetében az édesanyákat köszöntöttük. Hat csoportunkban a gyerekek dallal, versekkel, jelenetekkel, maguk készítette kis ajándékokkal köszöntötték a számukra legfontosabb személyt e napon.

Idén 40 kisgyermek ballagott el óvodánkból. A ballagási ünnepség műsorában hol meghatár, hol vidám, táncos blokkokat láthattak a kedves családok. Az óvodától búcsúzó gyermekeket Szigethy Szilárd iskolalelkész áldotta meg.

Május végén polgármester úr felajánlásával csoportjaink városnéző Dottó vonatáson vettek részt. A gyermekek fergeteges örömmel és lelkesedéssel várták ezt az alkalmat. Még a mini csoportosok is nagy érdeklődéssel kémlték a kisvonatból városunk nevezetességeit: a templomokat, a főteret, Gyopárosfürdőt. Köszönjük, hogy ilyen élményben lehetett részünk!

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

A tehetséggondozás keretében számos rajzpályázaton vettünk részt. A pályázatok témái: a reformáció, a keresztyén óvodánk, a biztonságos közlekedés, Orosháza kedvenc tere, Zöld Óvoda, és a tűzoltók munkája. Eddig két helyezést értek el óvodásaink a reformációt megjelenítő pályázatban, de három beadott témában még nem történt eredményhirdetés.

Óvodánk néptáncsoportja számos ünnepn képviselte intézményünket. Felléptek a Székács gálán, anyák napja alkalmából a Petőfi Kulturális Központban, a Tavaszváró Pünkösdölőn az Eötvös katolikus iskola előtti téren, és júniusban ellátogatnak a Vadvirág Esély Klubba.

Idén újra megpályáztuk a Zöld Óvoda címet. Gyermekünk környezettudatos ne-

velése hangsúlyos szerepet kap nevelési programunkban. A teremtett világ szeretete és védelme mindannyiunk közös felada-

ta, ezért már kicsinyeinket is ebben a szel-
lemben neveljük. Számos programunkat,
helyszíni foglalkozásunkat, kirándulásun-

kat ennek jegyében szerveztük. Az óvodá-
ban kiskertet gondozunk, a csoportok ak-
váriumait tartják tisztán és etetik a hala-
kat, szelektíven gyűjtünk hulladékot, újra-
hasznosítjuk a különböző anyagokat, virá-
gokat ápolunk, és még számos alkalmi vagy
aktuális környezetvédelmi tevékenységben
vesznek részt gyermekeink.

Amint látható, ebben a néhány hónap-
ban is törekedtünk a változatos, érdekes,
egyben hagyományokat őrző, színes lehe-
tőségeket kínáló programok szervezésére.
Mindeközben soha nem felejtkeztünk meg
arról, és nap mint nap éreztük, hogy „*nincs
messzire egyiküinktől sem, mert őbenne élünk,
mozgunk és vagyunk*”. [ApCsel 17,27–28]

GAVALLÉRNÉ KOSZORÚS ÉVA

Keres az ember... és keres az Isten!

Szeretnék egy olyan közösséghez tartoz-
ni, ahol összetartók az emberek. Ahol
érezhetem, hogy jó együtt lenni velük, szá-
míthatok rájuk, figyelünk egymásra. Olyan
közösséget képzelek el, ahol lehetőségem
van a nyitottság és befogadás megtapasztal-
ására és gyakorlására. – hangzott el a jelen-
lévők rábólintásával a kerek megfogalma-
zás a kívánatos közösségről, gyülekezetről.

Tükörbe tekinthetünk e sorok olvasása-
kor. Vajon a mi gyülekezetünk ilyen? Ösz-
szetartó? Segítő? Figyelmes? Befogadó?

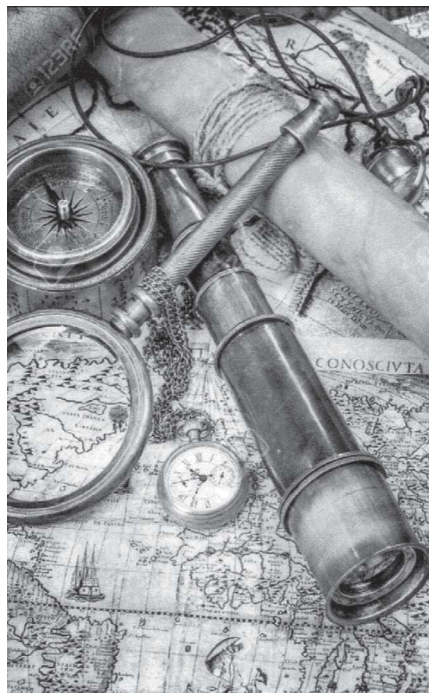
Voltak tízen, akik a mellékelt hirdeté-
sünkre reagálva idén tavasszal hétről hétre
részt vettek a Keresők óráján. Mert keres-
tek. S hogy többen közülük megkeresztel-
kedtek és konfirmáltak, az bizonyos, hogy a Szentlélek rájuk talált. Milyen
jó volna, ha a fent megfogalmazott, kívána-
tos gyülekezetet keresők közöttünk igaz
otthonra lelhetnének! Nyilván, rajtuk is
múlik, de rajtuk is!

Egyszerűen szólva: hiteles keresztyén
gyülekezetet keresnek sokan. Ha ennek bi-
zonyulunk, sok keresővel gyarapodhatunk.

SZIGETHY SZILÁRD
lelkész

Keresők órája

Útkeresés, válaszkeresés, közösségkeresés, célkeresés

Tíz alkalomból álló kurzus felnőttek
részére, mely során az alábbi témák
alapján kereshetünk közösen vála-
szokat:

1. HITÜNK
2. EVANGÉLIKUSSÁG
3. GYÜLEKEZET
4. TEMPLOM
5. ISTENTISZTELET
6. SZOLGÁLATOK
7. KERESZTSÉG
8. KONFRIMÁCIÓ
9. ESKÜVŐ
10. REMÉNYSÉGÜNK

Az alkalmakat csütörtökönként 18
órától tartjuk az evangélikus temp-
lom Győry-termében.

Szeretettel várjuk a keresőket, kí-
váncsiakat, keresztelkedni szándé-
kozókat, konfirmációra készülőket!

NÉPEGYHÁZI hírek

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Kunos Károly és Horváth Brigitta fia:

BALÁZS KÁROLY 2017. április 23.

Muzsik Zsolt és Horváth Elisabeth fia:

ZALÁN 2017. április 23.

Verók István és Gelegonya Gabriella leánya:

VERONIKA 2017. május 6.

Holecska Zsolt és Szűcs-Szabó Henrietta fia:

ZSOLT NOEL 2017. május 11.

Rosta Zoltán és Lengyel Léna fia:

LEVENTE ZOLTÁN 2017. május 21.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN

ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉS

Bara Norbert és Hegyi Zsuzsa 2017. május 13.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉS (2017. április 4.–2017. május 17.)

Nagy Istvánné (Győri-Dani Emília 98) · Budácsik Gábor

Lászlóné (Szemenyei Éva Mária 75) · vitéz Benkő Pálné

(Bella Jolán 91) · Litauszki János (97) · Gombkötő

Sándorné (Horváth Mária 76) · Gyarmati János Sándorné

(Rácz Ilona Edit 51) · Rajki István József (92) · Hajdu

Sándor Zoltánné (Bor Gizella 74) · Katona Lajosné

(Szabó Irén 81) · Kokavecz Mátyás (80) · Antali Józsefné

(Kulcsár Julianna Etelka 90) · Mézes Márta (62)

„A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT

CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ.” [1]n 2,17]

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2017. április 1.–2017. május 25.

Papp Vilmosné	5000 Ft
Pintér Ernőné	2000 Ft
Bor Károlyné	1000 Ft
Kilián Lászlóné	1000 Ft
id. Gobkötő Sándor	2000 Ft
Homolya György	1000 Ft
Rajki István és Rajki Istvánné	2000 Ft
Kecskés Norbert	2000 Ft
Szemenyei Sára Ilona	1000 Ft
Ujj Tiborné	1000 Ft
Tompa Pál	2500 Ft
Zsíros Sándorné	2000 Ft
Dimákné Tóth Rózsa	3000 Ft
Lánczi Istvánné	1500 Ft
Zsíros Ibolya	2000 Ft
Sonkolyos Ibolya	1000 Ft
dr. Fehér Dezső	20000 Ft
Kulcsár Jánosné	1000 Ft
Baranyi Jánosné	2000 Ft
Schmieder Józsefné	1000 Ft
Vetési Imréné	1000 Ft
Pintér János	5000 Ft
Viliné Szendi-Horváth Magdolna	1500 Ft
dr. Horváthné Csepregi Terézia	1500 Ft
Bodzsár Lászlóné	1000 Ft
Győri-Dani József és felesége	5000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudvalévő testvér	2000 Ft

Kedves Testvérek!

Gyülekezetünk fennmaradása és hitéletünk sokszínűségének megtartása érdekében újra és újra hangsúlyozva kérjük mindenki anyagi áldozatvállalását. Adományaik, az egyházfenntartói járulék, a perselybe szánt összeg befizetésének és mértékének önkéntessége kifejezi: nem kívánunk erőn felüli terhet róni senkire, de gyülekezetünk nem nélkülözheti a támogatás-

nak ezt a formáját. Közösségünkért való felelősségükből, szeretetükből fakadóan várjuk tehát felajánlásukat. Ha valakinek könnyebbséget jelent, akkor az egyházközségnek szánt felajánlást nem kell egy összegben befizetnie, lehetőségeihez mérten kisebb részletekben is megteheti. A befizetések ügyében Lelkészi Hivatalunk munkatársai mindig készséggel állnak segítségükre. Minden támogatásukat megköszönve:

ÖRDÖG ENDRE igazgatólelkész

A GYŐRY VILMOS EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT

idős vagy megromlott egészségi állapotú, rászoruló orosházi lakosoknak (felekezeti, világnézeti hovatartozástól függetlenül)

felajánlja hétköznapi étkeztetési szolgáltatását,

elvitteles vagy kiszállítási formában. Ennek díja kiszállítással **680 Ft/adag**, melyből a szeretetszolgálat a kiszállítás díját (55 Ft) átvállalja, így egy adag ebéd 625 Ft. Szociális helyzettől függően a díj egyéni megállapodással csökkenthető. Az igényt bejelenteni személyesen a szeretetszolgálatnál (Thék Endre u. 2.), vagy a 06 68/412-402-es, illetve a 06 20/770-0456-os számon) lehet.

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.)

Felelős kiadó: Ördög Endre igazgatólelkész és Koszorús Oszkár

Tördelőszerkesztő: Szatmári László · **Nyomtatás:** Pergamen Kft., Orosháza